

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mescu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 7.

V Celovcu 15. julija 1873.

XXII. tečaj.

Pridiga za IX. pobinkoštno nedeljo.

(O razdjanju Jeruzalema; gov. A. M.)

„Pogledal je mesto in se je nad njim
razjokal.“ Luk. 19, 41.

V v o d.

Da je ta svet res dolina solz, prepričamo se vsak dan zadosti. Zdaj slišimo, kako je sem ter tje slabo vreme poljske pridelke pokončalo; zdaj je tu ali tam velik požar cele vasi v pepel spremenil in poprej srečne prebivalce na beraško palico spravil; zdaj tu in tam kmalo silna suša, kmalo velike povodnji polje pokončujejo. Kužne bolezni nam naše drage prijatelje in znance pobirajo in v večnost pošiljajo. Zdaj spet lakota, pomanjkanje žuga; kar nam pa še vse te nadloge dobrega pustijo, to nam še strašna vojska pobere. Res je tedaj, da vsa zemlja je napojena s solzami našimi, ker: v solzah se rodimo, v solzah živimo, v solzah v Gospodu zaspiamo. In vendar — in vendar vse take in druge nesreče, ki se popisati in naštetiti ne dajo, ki človeka zadeti zamorejo, nič niso, če jih primerjamo nesreči, ktero nam en sam greh napravi. Nad grehom se je Gospod Jezus po besedah sv. evangelija tako milo jokal. Kaj bi se ne bil jokal, saj zavoljo greha je moral za malo dni potem smert na križu terpeti.

Iz Jerihe je ravno na cvetno nedeljo naš Zveličar proti Jeruzalemu šel. Z oljske gore je pogledal nad mogočno, veličastno in obljudeno mesto in slepota terdovratnih Judov mu je šla k sercu in ker je vedel, da to veliko sveto mesto bo v kratkem razdžano, začel se je jokati. „Pogledal je mesto in se je zjokal nad njim.“

Kdo se ne bo jokal, če posluša, kako Jožef Flavij razdjanje
Slovenski Prijatelj.

imenitnega mesta Jeruzalema popisuje! Da boste pa spoznali, kako Bog greh kaznuje, da boste spoznali modre poti previdnosti božje in oostro pravičnost božjo, hočem vam danes o razdjanju Jeruzalemskega mesta govoriti, v vaše podučenje. Videli bomo:

1. Kako da je Bog čudovito mogočen;
2. brezkončno pravičen in
3. neskončno dobrotljiv.

Prosim vas, predragi! ne poterpežljivosti, ampak rečem le, da škoda in žal vam bo, če le eno besedo mojega govora zgubite.

Razlaga.

1. Kdo bi bil mislil, da tako mogočno Bogu posvečeno mesto, kakor je bil Jeruzalem, bo v tako kratkem času razdžano? Kdo se more božji vsemogočnosti vstavljati?!

Ne veliko število ljudstva, ne terdno mestno obzidje in ne svetost tempeljna ni moglo odverniti maščevanja mogočnega Boga, katero je bil nad tistimi sklenil, ki njegovemu Sinu niso verjeli, ampak so ga bili zaverгли in umorili.

a) Silno veliko število ljudstva je bilo v Jeruzalemu ob tistem času, ko je Tit, sin rimskega cesarja Vespazijana, to mesto obsedal. Bili so namreč ravno velikonočni časi, ko so morali po postavi vsi Judje od vseh strani k prazniku v mesto priti. Zgodovinar Jožef Flavij, ki je bil tudi ravno pri tej priložnosti v Jeruzalemu, pripoveduje, da samih bogatih Judov je bilo 270.000 pričujočih brez ubozih. Kdo bi bil mogel toliko ljudi premagati, ako bi bili le edini ostali in se branili? Pa — namesti, da bi se bili branili, sami med seboj so se spuntali in morili. V treh dnevih so rimski vojaki celo mesto z visokim in terdnim zidom obdali, da nobeden iz mesta ni mogel. Zaperti so bili, kakor hudodelniki v ječi. Kakor je bil Kristus sam poprej prerokoval: „Tvoji sovražniki te bodo z nasipom (zidom) obdali, te obsedali in od vseh strani stiskali;“ tako se je tudi zgodilo. Rimljani so bili le šiba v rokah božjih, s katero je grešnike tepel.

b) Jeruzalem je bilo najmogočnejše mesto in največa terdnjava po vsej judovski deželi. Obdano je bilo s tremi zidovi. Prvi zid je imel 60, drugi tudi 60 in tretji celo 90 stolpov ali turnov. Kaki so pa bili ti zidovi? Zidani so bili iz rezanega kamnja. Vsak kamen je bil po 20 sežnjev dolg in po 10 sežnjev širok in vsak kamen je bil z drugim z železom in s svincom tako zvezan in zvarjen, kakor da bi bilo vse zraščeno, vse ena sama živa skala. In glejte v šestih mescih od 14. aprila do 8. septembra je bilo vse to razdžano! Spolnilo se je Jezusovo prerokovanje: „Kamna na kamnu ne bodo pustili.“

c) Kaj pa veliki tempelj? Da niso vsaj tempeljno prizanesli? Judje so se pač na-nj zanašali, kakor jim je že prerok Jeremija,

očital: „Tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, je to!“ Mislili so, da Bog tempeljna nikdar zapustil ne bo, da ž njim bo tudi mesto obvaroval. Pa sveti tempelj ni mogel judovskih hudobij pokriti ali opravičiti. Še bolj je Bog grešno ljudstvo kaznoval s tem, da jim je še tempelj razdjal, kterege so tolikokrat oskrnjevali. Tit je bil sicer svojim vojakom ukazal, naj tempeljnu prizanesejo, pa ko se je proč obrnil, je lahkomisljen vojak ogenj vergel skozi zlato okno v pozlačeni tempelj, da je koj na enkrat v plamenu bil, kakor da bi ga bila jeza božja zažgala. „Gasite ogenj, rešite tempelj!“ vpije zmešano ljudstvo, pa vse prepozno, vse zastonj. Tudi tukaj so se spolnile Jezusove besede: „Kamna na kamnu ne bodo pustili.“ Tako je bilo pokončano mesto in tempelj in vse, toliko tavžent ljudi, tako trdno zidovje in tako svet tempelj, — vse ni moglo jeze Gospodove vstaviti in ne odverniti.

Kako nespametno dela pregrešni svet, ki se grešiti ne boji! Naj bo še toliko grešnikov, Bog vseh lahko premaga, kakor enega; naj si le bodo mladi, naj si bodo močni ali bogati; Bog, ki jim je dal zdravje, moč in dobrote, vse jim bo zopet vzel. Sama vera jim ne bo nič pomagala, še odvzeta jim bo, kakor Judom njih tempelj.

2. Zakaj pa je Bog Jeruzalem razdjal? Gospod Jezus nam v današnjem sv. evangeliju sam na to odgovarja, ko temu mestu pravi: zato, „ker nisi spoznalo časa svojega obiskovanja“; to je: vaš Mesija je k vam prišel in vi ga niste hotli spoznati, niste mu hotli verovati; zaverгли ste ga, od sebe pahnili in preganjali ter še ta teden ga boste križali. Bog je hotel nad Jeruzalemom le svojo nezmerno pravičnost pokazati. Judom se je to zgodilo, kar jim je bil Jezus že poprej povedal rekoč: „S tisto mero, s katero vi družim merite, s tisto bodo tudi drugi vam merili.“ Kakor so oni Jezusa stiskali, tako jih bo Jezus stiskal. Primerjajmo terpljenje Judov z onim, kar je terpel Jezus Kristus. Kako si je oboje podobno!

Jezus je začel terpeti veliki četertek, in ravno tisti dan so Rimljani Jeruzalem napadli. Vjeli so bili Judje Jezusa na oljski gori, in ravno tam je bil Tit svoje vojake v tabor postavil. Vpili so Judje pred Pilatom: „Križaj! križaj ga!“ Rimljani so Judom križanje obilno povernili, ker vsak dan so jih več kakor po pet sto križali, tako da na zadnje je že lesa in prostora za križe primanjkovalo. Judje so morali med tem svoje brate gledati, ko so jih križali, in marsikteri, ki je Jezusa 37 let poprej križal, križau je bil zdaj sam. Kakor si kdo postelje, tako spi. — Judje so Jezusa napajali s kisalcem in grenkim žolcem in Bog jih je zdaj z lakoto vdaril, da so po cestah umirali kakor muhe. Skoz ene mestne vrata so nesli v šestih mescih 15.000 merličev, ki so bili lakote umerli. Imenitni Judje, ki so se bili Rimljanom vdali, povedali so, da 600.000 merličev je bilo čez mestno obzidje verženih, brez tistih, ki so bili v mestu pokopani. Tit, ki je vse te tako žalostne reči gledal, klical je Boga na pričo, da ni on take nadloge

kriv, ampak da je perst božji, šiba božja je to. Judje so jedli seno, slamo, in še celo usnje in jermenje. Neka imenitna žlahtna gospa je lastnega otroka skuhala in snedla. Kaj so pa morale še le ubožne žene s svojimi otroci storiti! Glejte že spet se je spolnila beseda Jezusa, ktero je bil nekim ženam rekel, kedar so ga k smerti peljali: „O ve hčere Jeruzalemske! nikar se toliko ne jokajte čez mene, ampak jokajte se veliko več same čez sebe in čez svoje otroke; ker glejte prišel bo čas, da se bo reklo: srečne so nerodovitne, srečne persi, ki niso dojile.“ — Ravno kakor so Judje Jezusa, začetek vsega življenja, umorili in so upili: „Njegova kri naj pride čez nas in čez naše otroke,“ tako se jim je zgodilo; Rimljani so jih morili, da 110.000 jih je bilo v malo dneh pomorjenih. — Kristus je bil za 30 srebrnikov Judom v smert prodan, za majhen denar so bili Judje v sužnost prodani, kar jih ni bila smert pobrala. — Kakor so bili po Jezusovi smerti apostelje po vsem svetu razpodili, tako so zdaj tudi oni po vsem svetu raztrešeni, brez kralja, brez domovine, brez tempeljna. Tako je Bog svojo pravičnost nad Judi pokazal, ker so njegovega Sina zaverгли. Kako se bo pa še le kristijanom godilo, ki sicer še verujejo, da je on pravi Bog, pa ga vendar prav ne častijo in ga vedno z grehi križajo? Kako se bo godilo? Okoli sebe pogledjmo posebno v sedanjih žalostnih časih; pogledjmo, kaka se po svetu godi! In zakaj to? Ah grešili smo, silno smo grešili! in vendar nobeden ne pomisli, poboljšati življenje svoje!

3. Kakor je Bog pri razdjanju Jeruzalema pokazal svojo brezkončno pravičnost, pokazal, je tudi svojo nezapopadljivo dobrotljivost. Res je, da terdo je kaznoval to mesto, ker je bilo njegovega Sina umorilo; pa kaznoval ga je še le potem, ko ga je večkrat poprej svaril in opominjal; — ga je kaznoval z velikim pomilovanjem; — pa kaznoval ga je še le potem, ko mu je dolgo dolgo prizanašal.

a) Prerok Daniel je živel nekaj pet sto let pred Kristusovim rojstvom. Po božjem razodenju je pa tako prerokoval: „Mesija bo umorjen in lastno ljudstvo ga bo zatajilo! Zato bo prišel vojvoda, ki bo s svojo vojsko mesto in tempelj razdjal; konec vojske bo razdjanje in razdjanje bo terpelo do konca sveta.“ Ako bi se bili Judje tega svarjenja deržali, Jezusa ne bi bili križali. Kolikokrat jim je tudi sam pravil, da jih bo Bog zaverگل, ako v njega ne verujejo? Kako jih je mogel še bolj očitno opominjati, kakor kar je v današnjem svetem evangeliju storil, rekoč: „Prišli bojo dnevi nad tebe, da te bodo tvoji sovražniki obdali z nasipom, te oblegli in stiskali od vseh strani. In bodo na tla pomendrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskovanja.“ Kdo zamore svoje nepokorne otroke bolj ljubeznjivo, bolj prijazno in krepko svariti, kakor je Gospod Jezus terdovratne Jude svaril? Do lepega opominovanja oterpujeno serce imeti, je pa greh v svetega Duha, ki nikdar brez

kazni ostal ne bo in ostati ne more. To vidimo že pri vesoljnem potopu, pri Sodomi in Gomori, pri izraeljskem ljudstvu v puščavi, vidimo pri razdjanju Jeruzalema, vidimo še dandanešnji pogosto, in vendar čuda nihče se tega k sercu ne jemlje!

b) Ali se je pa Bog veselil, kedar je hudobno ljudstvo kaznoval, zato ker ni hotlo njegovega svarjenja poslušati! O kratko in nikakor ne! Nobeden oče se ne veseli, kedar mora nepokornega otroka tepsti. „Kakor resnično živim, govori Gospod, jaz nočem smerti grešnikov, ampak da se spreoberne od svoje poti in živi.“ Ah naš Jezus se pri poginu Jeruzalema ni smejal, kakor se smejijo nekteri ljudje pri nesreči svojih sovražnikov, ki pravijo: prav se mu godi; ker mi je to in uno krivico storil, zdaj ga je zadela šiba božja . . . „On je mesto pogledal in se milo razjokal nad njim.“ Njegova lastna smert ga ni tako žalila, kakor pogin judovskega ljudstva. „Ne jokajte se čez mene, ampak čez sebe in čez svoje otroke.“ Ali ni to dobrotljivost, če kdo tako serčno svoje sovražnike pomiluje, kedar se jim slabo godi? Kdor se pri nesreči svojega bližnjega veseli, silno greši in je le po imenu kristijan.

c) Bog pa Judov ni hitro kaznoval, potem ko so bili Jezusa križali. Čakal je še, da bi se spreobrnili. Od Jezusovega terpljenja do razdjanja Jeruzalema je minulo celih 37 let. Ta čas bi se bili lahko poboljšali in spokorili, ker slišali so pridiganje aposteljinov in videli so njih čudeže. Nekterih je bila res milost božja zadela, da so svojo slepoto spoznali in božja previdnost jih je gotovega pogubljenja rešila. Ali je mogel Bog s tako terdovratnim ljudstvom več poterpjenja imeti, ga še dalje čakati in svariti, mu še večih dobrot skazovati? Menim, da ne in nobeden tega tirjal ne bo. Tukaj se že vidi, da Bog je tudi do grešnika dobrotljiv. Tudi kedar kaznuje ljubeznjivo kaznuje. Bog človeku veliko več v zveličanje stori, kakor je vreden. Toliko bolj je človek milovanja vreden, da svojih dolžnost ne spolnuje in dobrotljivost božjo v lastno pogubljenje obrača.

Judje glasu božjega niso poslušali, terdovratno so grešili; zato jih je pa tudi roka Gospodova terdo zadela, ktero še zdaj terdo občutijo in jo bodo občutili, dokler bo večnost terpela.

Sklep.

Mi pa, predragi! mi nočemo biti tako nespametni. Nesreča, škoda družih naj nas zmodri. Iz razdjanja Jeruzalema to je: iz danešnjega premišljevanja se hočemo učiti. Znaprej se hočemo vsakega greha varovati, ker Bog ne zasluži, da bi ga z grehom žalili. Če je pa kdo grešil, naj se hitro poboljša, da ga jeza Gospodova zadela ne bo, ker Bog terdovratne grešnike strahuje. Terdovratno v nepokori ostati to je greh v svetega Duha. Grehi v svetega Duha se pa težko odpustijo, ne na tem niti na unem svetu.

Bog je svet, zato greh sovraži. Bog je vsemogočen, zato rej zamore greh kaznovati. Bog je res milostljiv in dolgo prizanaša, pa je tudi, pravičen, mora greh kaznovati. Varujmo se greha, da duše ne pogubimo, ampak jo večno zveličamo! Amen.

Pridiga za X. pobinkošno nedeljo.

(Stan prevzetnega in ponižnega; gov. T. Zupan.)

„Povem vam, ta je šel opravičen v
svojo hišo, uni pa ne.“ Luk. 18, 14.

V v o d.

Dva človeka nam stavi pred oči današnje sv. evangelije, eden je farizej, eden cestninar. Farizej je izmed tistih ljudi, ki so o Kristusovem času posebno vero si osnovali in od začetka res marsikaj pametnega učili. Pozneje pa so zašli in veliko vraž imeli. Na zadnje je bila vsa njihova vera v tem, da so z žnabli čistili Boga in njihovo serce ni nič vedelo o tem. Znali so se farizeji ljudstvu hliniti, toraj so pri njem veliko veljali. Ravno tak, ko so bili farizeji sploh, je tudi današnji evangelijski farizej. Cestninar pa je človek, ki cesarsko cestnino pobira — davek, toraj že zavoljo tega ljudstvu ni priljubljen.

Sv. evangelije pripoveduje, kako prideta ta dva v tempelj in kako moli eden in drugi. Iz njune molitve spoznamo, da je cestninar ponižen, in farizej silno prevzet.

Tudi mi vsi smo ali ponižni ali prevzetni. Nepopačeni smo, če smo ponižni. Nekteri pa nismo taki. In to je prišlo morebiti od tod: Koj, ko smo se začeli zavedati, ko smo bili majheni otroci, hvalila nas je naša okoliščina — stariši in drugi — in to vam je bilo všeč; s tim se je zasajevala prevzetnost v naše serce. Ko smo odrastli, učili smo se dobro ali pa so se druge naše bolj lastnosti poiskale in hvalile: to nam je bilo zopet všeč, in vterjena je bila v nas prevzetnost, tako da smo druge, ki so se slabše učili, ali niso imeli tega in unega, kar mi, zaničevali. Prišli smo pozneje morebiti do premoženja in ne moremo si skoraj misliti, da bi tudi taki, ki nimajo denarja, mogli veljati toliko, kakor mi. Vgnjezdila se je v nas ošabnost, prevzetnost, da sami ne vemo kako.

Ker je temu res tako, prav bo, da premišljujemo danes v prvo:
I. žalostni stan ošabnega farizeja, in v drugo

II. ponižnega cestninarja veseli stan.

Naj vam bo to premišljevanje po milosti Božji v tečen poduk. Preden začnem, prosim pripravite se!

I. del.

Kaj je človek? Kaj je najbolji človek, da bi se hvalil! Vendar pa, če bi pogledali po vesoljnem svetu, videli bi milijone ljudi, ki so zmiraj s seboj zadovoljni: mislijo namreč, da so pravični, in morebiti še zaničljivo pogledujejo na druge. Za vse te je podučilna prilika danesnjega svetega evangelija: „Dva človeka sta šla, pravi Jezus, gori v tempelj molit; eden je bil farizej, eden cestninar.“

Poglejmo najpred farizeja.

Farizej stoji in moli: „Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje: razbojnik, krivičen, prešestnik ali kakor ta cestninar. Dvakrat v teden se postim in desetino dajem od vsega, kar imam.“

Farizej toraj se vstavi mogočno tje pred Boga in misli moliti. Moliti pa se pravi, duha povzdigovati k Bogu. Kako farizej povzdiguje k Bogu duha? Glejte, ne povzdiguje ga k Bogu, ampak k sebi, vtaplja ga v sebe. „Bog! nisem tak kakor drugi ljudje, zato te zahvalim.“ Boga prav za prav ne hvali, ampak le sebe povišuje s to hvalo. Zakaj pa to, bote prašali? „Zato, ker ni razbojnik, krivičen in prešestnik ni.“ Da le to ni, zdi se mu že dosti. Dalje govori: „Dvakrat v tednu se postim in dajem desetino od vsega, kar imam.“ To so res dobra dela, pa pri farizeji so le zunanja dela; kje je pri njem ljubezen, kje usmiljenje, kje odpustljivo serce? In tako terdo se posti farizej, zakaj vendar? Zato, ker je bila to sploh navada farizejem — da bi ga namreč ljudje videli in hvalili njegov ostri post. Danešnji farizej si misli Boga samo zato, da bi hvalo njegovo poslušal; ljudje so mu pa le zato, da zaničljivo na-nje pogleduje; farizej sam je zadovoljen s tim, da ni kakor drugi ljudje: razbojnik, krivičnež ali kakor je ta cestninar.

Bog vedi, ali so še taki prevzetni molilci — farizeju podobni — na zemlji? O, še jih je! kristijani tudi so; v cerkev hodijo, pa se vstavijo tje, da bi jih gledali ljudje in hvalili; lepo napravljene se sramujejo revnih in z zaničevanjem pogledujejo take, ki so se kedaj kaj pregrešili, čeravno delajo pokoro sedaj. Morebiti se taki kristijani tudi hvalijo s tim, da niso razbojniki in krivični. Pa kako malo je še to, če niso razbojniki in krivični, in kako kmalo bili bi morebiti kaj tacega postali, če bi jih dobra mati v mladosti ne bili na bolje plat obrnili in priporočevali takrat še varstvu vsegamogočnega Boga. Če pa poprašamo takih kristijanov, kako je kaj ž njihovo ljubeznijo do Boga, z usmiljenjem njihovim — ali niso morebiti nevoščljivi, ali se morebiti celo veselé tuje nesreče — zarudeli bodo težko če ne in nič odgovorili, ker vsem nam je pač znano, da človek je lahko velik grešnik, čeravno ni razbojnik in

krivičnik. Morebiti se taki prevzetni molilci res tudi postijo dvakrat v tednu. Prašam pa, ali se postijo tudi z očmi, ušesmi in z jezikom: da ne gledajo, poslušajo in ne govoré, kar je nepotrebno. Morebiti toraj taki prevzetni molilci še tega niso v stanu pokazati, kar vidimo danes nad farizejem v tempelju. — Ali pa so premožni, bolj znajdeni kot drugi in se bahajo s svojim premoženjem in znajdenostjo, z darovi, ki jim jih je le Bog dal ter menijo, da so zato kaj bolji memo drugih. S tim se pa še farizej ne hvali in taki ljudje bili bi še slaběji od farizeja, ki nam ga današnje sv. evangelije popisuje. Toda še taki ljudje so pod solncem in so kerščeni kristijanje, ki se ne morejo ne s postom in ne s premoženjem povzdigovati; taki si toraj štejejo — komaj si upam izgovoriti — svoje grehe v čast. „Sram jih je,“ po besedah velikega cerkvenega učenika Avguština, „da bi tudi oni ne bi mogli biti tako nesramni, kakor so krog njih nekteri ljudje.“ Kak tak revež se torej svojih grehov hvali, da je nedolžnost zapeljeval; pripoveduje očitno ljudem, kako je pregrešno jedel in pil; kako umetno goljufoval.

Taki prevzetni ljudje so toraj na zemlji in so kristijani! Kako so kaj proti Bogu? „Prevzetnim se Bog ustavlja,“ pravi sv. pismo od njih. Bog ni, da bi zunanja stran ga slepila; lepo pobeljeni grobi so prevzetneži, od znotraj pa jih je prah in gnjiloba: to vse gleda Vsegavidni.

Toda s tim ni še vse povedano o napuhu. Napuh je tako ostuden, da ga ni namreč greha, ki ne bi — kakor iz rodovitne strupene korenine — izviral iz napuha. Kdor je visok, krega se rad, polno sovražnikov toraj ima! Hišnega miru pri prevzetnih ni. Prevzetnemu se tudi nobeden ne smili, ker ljudi komaj za ljudi ima. Resničnih prijateljev nima prevzetni, ampak take, ki se mu hlinijo in ga še bolj pokopujejo v nesrečo. Tihega in mirnega življenja, čistega serca v sebi prevzetni ne pozna!

Slišali smo, da se Bog prevzetnemu ustavlja, da ga zaverže že tukaj. Toda zaveržen je tudi skoraj gotovo za unkraj; za-nj ni veliko upanja večnega življenja. Največa nesreča, v katero pahne prevzetnost človeka, je namreč zaslepljenje samega sebe in nespokornost do konca. Prevzetnež misli, da je najbolji izmed vseh ljudi; toraj si ne izprašuje vesti in sebe ne pozna. Če mu pa kdo grehe njegove očita, jezi se in misli, da je ta, ki ga skuša spreobrniti, njegov sovražnik. Svarjenje in kazen prevzetnika žalita in ga ne poboljšata. Pravemu prijatelju, ki ga pa skoraj komaj najde, ne pove svojih grešnih dejanj; poišče si le takih, ki pri vsakem njegovem dejanji, naj bo dobro ali ne, pravijo: „Prav si storil!“ To torej, da prevzetnež oterpnjen ostane v svoji prevzetnosti do konca, da svojega nesrečnega stanu še spoznati ne more, — to je najhujše vsega hudega pri njem.

Prežalosten je stan vsakega prevzetnega; naša prošnja pa je le, da bi usmiljeni Gospod z enim samim pogledom obrnil se do vsakega tacega ter ga obsijal z milostjo svojo.

II. del.

Glejmo drugič na cestinarja.

Danešnje sv. evangelije pripoveduje o njem: „da je od daleč stal in še oči ni hotel proti nebu povzdigniti; temuč terkal je na svoje persi, rekoč: Bog bodi meni grešniku milostiv!“

To je vse drugače govorjenje, kot farizejevo. Cestinar spozna svoj greh, in sram ga je, zato ne vé družega nič govoriti, kot da je grešnik. Če toraj cestinar dosedanje življenje z boljim hoče nadomestiti, ali Bog ne bo z dopadanjem na-nj pogledal in mu odpustil dolge? O, Bog bo to storil, ker pisano je v današnjem sv. evangeliji: „Povem vam, ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne.“ Obupati nam toraj ni, ko bi bili grešniki; še le upati smemo, če imamo skesano serce, kot ga je cestinar imel.

Pa ne samo če smo grešniki, je treba, da se ponižujemo; tudi sicer, če smo v milosti Božji, če hočemo biti Božji prijatelji v vsem življenji, treba je, da ves napuh, da najmanje prevzetno nagnjenje popustimo in smo ponižni, „iz serca ponižni“, kakor naš Gospod.

Ponižni pa smo, če smo prepričani, da nič, kar imamo, ni našega, ampak da smo prejeli vse po neskončni milosti Božji; da imamo sebe kot, „nevredne hlapce“ in ga ne iščemo družega, kot časti Božje.

O napuhu sv. pismo govori: „Prevzetnim se Bog ustavlja.“ Kaj o ponižnosti pravi? „Ponižnim daje svojo milost;“ in res kako dobro de našim očem, le pogledati tacega ponižnega človeka! Vse, kar ima lepega, zdi se mu, kakor da bi ne imel; vse, kar velikega stori, zdi se mu, kakor da bi ne storil, saj ne vé levica tega, kar je dala desnica. Kako ljubeznjiv pogled nam je, ko vidimo nedolžno dušo ponižno klečati pred Božjim veličastvom; kako ljubeznjiv pogled, ko vidimo zarudeti obličje ponižnega nedolžnega, ko ga je kdo pohvalil!

Iz napuha izvirajo vse pregrehe; tako tudi iz nasprotne ponižnosti vse lepe čednosti. Ponižni je ubogljiv, svoje volje nič nima, kar se mu reče, stori. Če ga svet ne pozna, ponižni ne žaluje, še Zveličarja svet ni poznal, misli; in boljšega kot Zveličar moj ne morem pričakovati. Ponižni ne sodi bližnjih hudo, ampak se raje ozira na svoje slabosti; pravica in resnica ste mu velike veljave.

Težko se spreoberne prevzetni, slišali smo; kaj pa iz serca ponižnega v prihodnosti čaka? O tem na koncu govori današnje sv. evangelije ter pravi: „Zakaj vsak, ki se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje bo povišan.“ Ponižnega bo toraj Bog povzdignil. V njem že tukaj, kot v svojem tempelju, Bog stanuje in tam v

lepšem življenji ga bo večno poveljčal. Pa tudi na zemlji že ga bodo marsikteri dobri poviševali: saj je tako mil, ljubeznjiv in prijazen, da ga še sovražniki ne morejo črniti, ker bi jim nobeden ne verjel. In če bi ga svet tudi ne spoznal, ali ne bi ponižni sam v svojih persih nosil mirnih nebes?

Vam vsem toraj, ki ste videli, kak revež je prevzetnež, zdi se nasprotna podoba ponižnega prav prijazna; ponižni je prav lepa, žlahtna duša.

Sklep.

Preden končam, naj povem še priležno dogodbico iz življenja svetnikov. Sv. Ignacij je nekdanj obiskal svete kraje, mesto Jeruzalem. Meni se verniti v domovino nazaj. Ob kraji morja stojite barki, ki ste obe namenjeni proti Laškemu domu. Ena teh je bila velikanska, lepa in še nova, druga pa še manjša in se je videla zelo stara in perhla. Sv. Ignacij bi se bil se vé raje na bolj gotovo veliko vsedel. Poveljnik barkin vendar ga va-njo vzeti noče. Svetnikom ni treba bark, kakor drugim grešnim ljudem; oni gredó lahko po morji kot po terdih tleh, ali pa položé plašč na morje, kot Rajmund Penafortski nekdanj, in so kakor v čolnu: tako zaničljivo beseduje poveljnik. Ignacij se mora na nevarno starikasto barko vsteti. In glejte, ta revna barčica pride do svojega cilja; velikanska barka bogatega Benečana pa se na morji ob skale razbije. Tacih čudežnih prigodeb, ljubi moji, življenje več pozna.

Velikanska barka nam je tukaj podoba farizejeva; revna mala cestninarjeva podoba. Oholi farizej ni dosegel svojega cilja, dosegel pa ga je revni cestninar. Iz Gospodovih ust mu namreč velja zaterdilo: „Povem vam, ta je šel opravičen iz tempelja.“

V tempelj pride z mogočno hojo farizej, stoji tam in se hvali, hvalijo ga tudi njegovi prilizovalci; cestninar stoji ob vratih; marsikteri, ki memo njega stopa, posmehuje se mu morebiti, ali vsaj nobeden se na-nj ne ozira.

Dragi moji! ktereга teh dveh pa bomo posnemali mi; ali prevzetneža, ali iz serca ponižnega? Vsi, vidim, da odgovarjate v duhu: Ne prevzetnega — posnemali bomo iz serca ponižnega. Hvala vam za ta sklep. Zgodi naj se, kakor pravite! Amen.

Pridiga za veliki Šmarin.

(Marijina smert in njeno vnebovzetje; gov. P. T.)

„Marija je najboljši del izvolila, kateri jej ne bo odvzet.“ Luk. 10, 42.

V v o d.

Prerok Izaija (63.) prerokuje in pravi: „Angelji v nebesih bi se neizrečeno čudili, ko bi vidili Kristusa, Sina božjega, ki je človek postal, vsega kervavega, s škerlatnim plajščem ogernjenega; zavzeli bi se in rekli: Kdo je ta, ki pride iz dežele Edomske? Po čemu ima rudeče oblačilo?“ In če bi na to, pravi David (Ps. 63.) angelji vidili, kako Kristus na dan svojega poveličanja tako čudno in veličastno v nebesa gre, spet bi se čudili in rekli: „Kdo je ta kralj, ki tolikanj veličasten in lep vhod ima?“

Pa poslušajte, kristijani! tudi na današnji dan so se angelji čudili in stermeli, ko so vidili, kako veličastno je bila preblazena Devica Marija v nebesa vzeta, ter so vpraševali in rekli: „Ktera je ta?“ (Cant. 6.) in so se čudili, ko so vidili, da je hči večnega Očeta, mati Sina, in nevesta sv. Duha, je kraljica nebes in zemlje in so rekli: „Odprite duri in vrata vse!“

In ker ravno danes obhajamo spomin Marijinega častitega vnebovzetja: bomo zdaj v svojo podbudo premišljevali Marijino smert in Marijino vnebovzetje po duhu svete cerkve. Premišljevali bomo najpred Marijino smert, in potem Marijino vnebovzetje.

Pridno poslušajte, in bom začel v imenu Jezusovem, in v večje počesčenje Marije!

Razlaga.

1. Najpoprej bomo premišljevali Marijino smert. Smert nam se po navadi strašna zdi, in sicer zavoljo teh treh reči:

a) Zato, ko se pekla bojimo. Prerok Zofonija (1, 15.) pravi, da je smert „dan tamot.“ In prav ima prerok, ki jo tako pové. Umirajočemu se oči stamnó, in nič več ne razloči okoli stoječih, in na posled mu luč oči popolnoma ugasne, in oči se zatisejo in zapró. Vendar-le nam ne gre o naši smerti vsa luč pod zlo. Kedar solnce na večer zaide za gore, tedaj se sicer pri nas stamni; toda s tim, da je mi nimamo, solnčne svitlobe še ni konec;

le v drugi kraj se je premaknila. Ravno taka je o naši smrti s telesno in duhovno svetlobo. Telesna luč nam vgasne o smertni uri, duhovna luč pa še le prav svetiti začne v naši duši. To je: v smertni uri vidi naša duša vse grehe, ki smo jih doprinesli od otročjih let do sedajne dobe z mislimi in željami, besedami in dejanjem ali zamudo dobrega, vidi razločno kot o belem dnevu. Misel na vse to nam dela smert strašno. „Oh, pravi marsikteri človek na smertni postelji, saj bi rad umerl, ko bi bil Bogu zvestejši služil; in ko bi za gotovo vedel, da mi je Bog vse odpustil; in da ne bom pogubljen.“ To ni prazen strah. Kaj čuda, da je že premnogo ljudi vse to premišljevaše strepetalo in obupalo. Celo nekterim svetnikom so take misli strah in trepet narejale na smertni postelji. Job nam sam pove, da ga je strah pred smertjo vsega omamil.

Toda z Marijo, prečisto Devico, ni bilo tako. Od mladih nog je živela pobožno in sveto; bila je zgled vseh čednost; bila čisto zerkalo vsem ljudem. Po božjih zapovedih je obravnovala vse svoje djanje in nehanje. Boga je ljubila iz celega serca. Kar je Bogu dopadlo, storila; kar po njegovi volji ni bilo, opustila je. Nje življenje bilo je vse polno dobrih del. Le trenutljeja ni zamudila, o katerem bi kaj dobrega ne bila storila. Sv. Tomaž pravi, da je v dobrih delih vse druge svetnike prekosila. Tudi bližnjemu je bila iz serca dobra. Vsakemu človeku je bila prijazna, do vseh prikladna, vsem radodarna. S svojim revnim stanom bila je zadovoljna; v vseh nadlogah vsa vdana v sveto božjo voljo. Toraj pa je šla tudi vsa sveta, vsa čista na duši in telesu iz tega sveta, kakor je že tudi čista in sveta na ta svet prišla. Svojo nedolžnost je ohranila ves čas življenja neoskrunjeno, podobno lepi, beli liliji.

b) Nadalje se ljudem smert strašna in težavna vidi tudi zavoljo tega, ko mora človek o ločitvi iz tega sveta zapustiti vse, kar glešta in ima. Staršem na primero vpada serce, ko morajo otroke zapustiti; otrokom se stoži, ko morajo od staršev se ločiti. Zakonskim, ki v miru živé in v ljubezni, se močno vžali, če jih ima smert vsak sebi spraviti. Prijatelja serce boli, kedar ljubljenega svojega prijatelja zapusti. Posvetni ljudje, ki so se vdali posvetni slasti, žalujejo, ko vidijo, da ne bodo nič več ne vživali posvetnih dobrot, in jih bodo mogli zamenjati za večno terpljenje. Lakomnikom se milo in hudo stori, ko morajo denar in posvetno blago, svojega boga, zapustiti, ter drugim prepustiti.

Prečisti Devici Mariji pa smert strašna in grozopolna ni bila. Marija svojega serca ni nikdar navezovala na svet in na časne reči, ampak le na Boga in na večne reči. Jezus pravi: „Kjer je naš zaklad, tam je tudi naše serce.“ (Mat. 6, 21.) Marijin zaklad bil je v nebesih; zato je bilo tudi nje serce vedno navzgor obrnjeno. Staršev ni več imela. Jožef, nje ženin je bil že davno poprej šel

iz tega sveta. Jezus, nje Sin, šel je že pred njo v nebesa. Lahko je polna tolažbe rekla s svojim božjim Sinom: „Dopolnjeno je!“ (Joan. 19, 30.) in to tem ložej, ker je celih 72 let na vso moč Bogu služila. Lahko je rekla: Nadjam se, da je moje ravnanje po volji mojega nebeškega Očeta dopolnjeno, in da sem si toraj nebesa zaslužila. —

c) Tretjič nam se smert strašna, grenka in britka vidi za voljo mnogih bolečin, ki menimo, da človeka napadajo o smertni uri. In res morajo ne le grešniki, ampak tudi pravični večidel mnogo bolečin preterpeti o smertni uri. Le premislite kakšne strašne muke so morali preterpeti sveti mučenci, mnogi spoznovanci, mnoge device in veliko drugih, preden so sklenili! In kakošne nepopisljive bolečine si ni prestal Kristus sam, preden je umeril!

Preblašena devica Marija pa je umerla brez bolečin; ni je bilo slišati tožbe iz njenih ust; oči se jej ne skalé, lica ne zbledé, menil bi bil, da je zaspala, nikar pa umerla. Umerla je tako rekoč spred svetega hrepenenja, da skorej vidi svojega božjega Sina, nikar pa spred starosti in slabosti: Kakor je presveta devica svojega božjega Sina brez bolečine povila, tako je tudi brez bolečine sklenila. Greha ni bila deležna, toraj jej tudi kazen greha ni bila v del in je tudi kazen za greh ni zadela. (Sap. 3, 1.)

Poglejte, kristijani moji! kako mirne in srečne smerti je Marija umerla! Saj je ni slajše, mirniše in srečniše smerti, kakor je smert brez strahu, smert brez žalosti, smert brez bolečin!

Ne dvomim, ampak zvest sem si, da si tudi mi vsi želimo, umreti enkrat tudi tako sladko in mirno in srečno. Tudi mi zmoremo vsi srečno skleniti z božjo pomočjo, da si le prizadevamo, tako pobožno in bogaboječe živeti, kakor je Marija živela. „Kdor se Gospoda boji, on je srečen na zadnje,“ pravi sv. Duh. (Sir. 1, 13.) „Vsakemu bo poplačal, kar si je zaslužil.“ (Sir. 16, 15.)

2. In zdaj, ko smo smert Marije premislili, premislimo še nje čudno vnebovzetje.

Na današnji dan, veseli dan Marijinega vnebovzetja, je bilo veselje in radost v nebesih in na zemlji. Marija namreč je bila veličastna v grobu, veličastna na potu v nebesa, veličastna o svojem prihodu v nebesa.

a) Marija je bila veličastna v grobu. Prerok Izaija (11, 10.) prerokuje od Jezusovega groba in pravi: „Veličasten bo njegov grob“. Ravno to smemo reči od groba najsvetejše device. Pripovedujejo, da je Marija ravno tedaj umerla, ko so se bili aposteljni po vsem svetu razkropljeni spet enkrat v Judeji sešli. Marijino mrtvo telo tedaj pokopljejo apostelni na Getzemanskem vertu in čujejo pri grobu v pobožnih molitvah. Tri dni po pokopu pride tudi sv. apostelj Tomaž, in ko želi, še enkrat viditi telo matere svojega božjega učenika, odpró grob, pa Marijinega telesa ondi nič več ne najdejo, ampak

le rute, v ktere je bilo telo zavito, in cvetlice, ki so jih k Mariji v grob položili. Iz tega sklenejo, da je Bog Marijo v nebesa vzel že pred vesoljnim vstajenjem mesa, in so angelji v nebesa nesli tudi njeno telo, kjer z dušo vred že zdaj vživa nebeško neizrekljivo veselje in sladkost.

In res, kaj se je pač bolj spodobilo, kakor to, da je Bog telo prečiste device, ki ga je sam božji Sin s tim posvetil, da je v njem stanoval, in ki je po besedah sv. Avgušтина bilo ž njim le eno meso, trohno in gnjilobe obvaroval, in ga nepoškodovanega in nestrohljivega ohranil? Ali bi se bilo pač spodobilo, da bi bilo Marijino telo, ki je bilo vedno čisti tempelj sv. Duha, postalo červom v jed? Ali bi Vsemogočni, ki je telesa tolikih svetnikov nepoškodovane ohranil, tega tudi svoji materi kraljici vseh svetnikov storil ne bil? Ali ni Bog kar nepoškodovane obvaroval tri bogaboječe mladenčce v razbeljeni peči, tako da se še njih obleka ni bila nič osmodila? (Dan. 3.) Ali ni Bog sv. Janeza nepokvarjenega ohranil, ko je bil veržen v kotel poln razbeljenega olja? Naj molčim od mnogih drugih. Ali bi mar ravno tega čudeža nad svojo materjo ne storil? Ali bi mar dopustil, da bi ona strohnela? Tako sklepa sv. Avguštin. — Vidite, kristijani moji! tako veličastna je bila Marija, prečista devica v grobu.

b) Marija bila je vsa veličastna tudi na potu v nebese. Da to tem lažje zapopademo, spomnimo se na praznični vhod bogaboječe Judite v Betuljsko mesto. Asirski vojvoda in judov ljuti sovražnik obleže mesto Betulijo. Ko je bilo mesto sovražnikom že skoraj v pesteh, in so se jim hotli mestjani že podati, gre pobožna Judita po božjem navdahnjenju s svojimi deklami v asirsko ležišče, ravno kakor bi bežela ondi zavetja iskala. Holofern jo prijazno sprejme; ko se pa močno vpijani, da ob zavednost pride, odbije mu Judita z njegovim lastnim mečem glavo, ter jo da dekli, in gre še tisto noč po stranskih potih v mesto, jim kaže Holofernovo mrtvo glavo, in podbudi mestnjane, naj koj v jutro planejo v sovražno ležišče. To se zgodi. Betulija je oteta, in Judi dobé v last še vse asirske bogate zaklade. Na to pride Joakim, veliki duhoven, iz Jeruzalema v Betulijo z vsemi svojimi svetovalci, Juditi srečo voščiti, in vsi so jo hvalili in nje čednosti poveljevali. Z enim glasom jej pravijo, da ona je Jeruzalem povišala, Izraelce oveselila, nje spol olepšala. (Jud. 15, 9.)

Sklenite zdaj sami, kristijani moji! kako veliko si je bilo še le veselje in radost na današnji dan, ko je Zveličarjeva najsvetejša mati veličastno šla v sv. nebese? Marija, ki je ves svet rešila peklenske sužnosti, otela večnega pogubljenja, in zdaj častito šla v nebeški Jeruzalem? Naproti jej pridejo nebeške trume angeljske; očakov in prerokov častiti zbor, med njimi Adam in Eva in David kralj in marternikov izvoljena družba, med njimi Abel, sv. Štefan, nedolžni otročiči, svetih žen in spoznovavcev stare zaveze nesošteta

truma, ki jo zdaj hvalijo svojo, kraljico brez konca in kraja. Naproti jej pridejo nje pobožni stariši, Joahim in sv. Ana, ki sta jo izredila tolikanj lepo; naproti jej pride sv. Jožef, nje čestiti ženin, s katerim sta v zakonu živela tolikanj sveto. (Cant. cant. 6.) Naproti jej pridejo angelji in vsi nebeški duhovi in jo veselo spremljajo v nebesa!

c) Ravno tako veličastno je bila Marija v nebesih sprejeta. Nje božji Sin jo postavi kraljico nebes in zemlje, kraljico očakov in prerokov, kraljico aposteljnov in mučencev, kraljico devic in spoznovavcev, kraljico vseh svetnikov, kraljico angeljev in vseh nebeških duhov. „Nad vse je povzdignjena,“ pravi sv. Bernard. Pri svojem božjem Sinu sedi, in plačilo vživa za vse terpljenje in britkosti, ki jih je na zemlji prebila.

Sklep.

Gori v nebesih zdaj Marija prebiva, večno nebeško veličastvo vživa. Mi pa se še tukaj na revnem svetu trudimo in potimo. Da tukaj srečno sklenemo in srečno tje gori pridemo, posnemajmo Marijo, in se lepo nje priprošnji izročujmo, ter recimo: O presrečna devica Marija, in mogočna priprošnica pri Bogu, ki se zdaj večnega življenja že veseliš; prosi svojega božjega Sina, da nam na strani stoji v vseh dušnih in telesnih nevarnostih, da po tem kratkem trudapolnem življenju umerjemo mirne in srečne smerti. To ravno je, kar te prosimo, po nauku sv. katoliške cerkve, kolikorkrat pravimo: „Sveta Marija, mati božja! prosi za nas, grešnike! zdaj in na našo smertno uro.“ Amen.

Pridiga za XI. pobinkošno nedeljo.

(Kar Bog stori, ali pripusti, je prav storjeno; gov. M. T.)

„Vse je prav storil! Gluhim je dal slišati, in mutastim govoriti.“

Mark. 7, 37.

Vvod.

Vse očitno življenje Jezusovo, njegovo djanje in nehanje, zaznamuje sv. Peter, z malo pa tehtnimi besedami. On pravi, da je povsod, koder je hodil, dobrote delil. (Ap. dj. 10, 38.) Zgled in pričo tega nam pripoveduje današnje sv. evangelje. V krajih De-

setomestja, kjer so večidel ajdje prebivali, je Jezus ozdravil gluho-mutca, da so se mu ušesa odperle, in se mu odvezale vezi njegovega jezika.

Ljudstvo danes Kristusu zavoljo tega čudeža slavno spričevanje daje, da „je vse prav storil.“ Pa hvala nič ni bila prenapeta, ampak popolnoma zaslužena. Zakaj z vsem svojim djanjem in nehanjem Kristus ni drugega iskal, kakor da bi vse ljudi brez razločka tukaj časno srečne storil, tam pa večno zveličal. Zato jim je ozdravljaj njih telesne slabosti, ko je slepim dajal gledati, gluhim presliševati, mutastim govoriti, hromim hoditi, gobove in vsaktere bolnike je ozdravljaj, in celo mertvim je dajal življenje. Skerbel je pa tudi za njih prihodnjo srečo, oznanovaje jim resnice zveličanja in kazaje jim pot proti nebesom. Za teh del voljo pač ljudstvo ni moglo drugače reči, kakor da je v resnici vse prav storil.

Kar je pa Judovsko ljudstvo reklo od del Kristusovih, to smemo, ja moramo tudi mi od vsega tega reči, kar Bog gledé na nas storja ali pripušča. Vse, karkoli stori ali pripušča, vse je prav storjeno. Nobeden mu ne more nikjer v nobeni reči najmanjše stvarice očitati; temuč vsi moramo s srcem in z ustmi spoznati: „Vse je prav storil!“

Vendar pa se jih še celó med kristijani ne manjka, ki Božje dela in njegove naredbe grajajo, in Boga tako rekoč pred sodbo tirjajo, zakaj je to pa to tako, in zakaj ne drugače naredil. Zato vam bom danes pokazal, da vse, kar Bog storja ali pripušča, je vse prav storjeno.

To pa naj nas uči, da se vselej radi v njegovo previdnost podajmo, ker je naš Oče, ki nič drugega ne išče in ne želi, kakor le naše časne in večne sreče! Poslušajte!

Razlaga.

1. Veliko stvari je na svetu, katerih dobre res še tako bister um ne more spoznati. Zato so že kdaj vstali krivoverci, ki so terdili, da imajo dobre stvari od dobrega, hude pa in škodljive od hudega Boga svoj začetek. To vražo nahajamo celo pri slovanskih narodih, pri svojih nekdanjih sprednikih, ki so boga dobrega in hudega imenovali: beli bog, črni bog. Sedaj ni nobenega ljudstva več, ki bi imel vero v dva začetnika; vendar jih je veliko, ki se v svoji nes pameti prederznejo, začetnika vseh stvarjenih reči grajati, zakaj je toliko nepotrebnih reči vstvaril in zakaj pripušča, da človeka toliko grenkega in zopernega zadeva. Zakaj, pravijo, je toliko grenkega in zopernega na svetu. Zakaj, pravijo, je toliko strupenih zelišč? Čemu so kače, tigri, hijene, levi in druge divje zveri, človeku tolikanj nevarne? Zakaj se červi, gosence, muhe, roparski ptiči in drugi merčesi tako množé, ker nam toliko škode prizadevajo? Zakaj je toliko siromakov, ki le z žulji in s potem

svojega kruha iščejo? Zakaj toliko slepih, kruljevih, mutastih in družih bolnikov? Zakaj vzame ženi moža, možu ženo, starišem otroka, ali otrokom stariše! Ali je to Bog usmiljenja in oče tolažbe? Ali so potresi, strele, toča komu v prid? In Bog ve, koliko še tacih vprašanj! Ali kolika prederznost človeka, da po vsem tem poprašuje! Kdo, postavim, bo grajal izverstnega zidarskega mojstra, zakaj teh kamenov sem, in ne kam drugam ne deva? In kateri vojak se prederzne poprašati svojega generala, zakaj te pa te povelja daje, ali kralja pred sodbo klicati, zakaj je te pa te postave razglasil?

Koliko prederzniše je pa še Boga po tem popraševati, ker je ni v stvarjenji ne stvarice, ne živalice, ki bi bila brez koristi. Izraelci so šli skozi puščavo in videli ničvredni les, ki ga je Bog ukazal v grenko vodo vreči. Kdo bi ne mislil, ta ničvredni les je k večjemu za to, da se v ogenj verže. Vendar pa je bil zato, da jim je vodo osladil, da niso žeje poginili. Kdo bi bil mislil, da tisto osereže in tisti žolc, ki ga je mladi Tobija ribi bil vzel, bo njega obvaroval pred hudim duhom, in dal zdrave oči slepemu očetu staremu Tobiju? Ali ni toraj velike kazni vreden, kdor graja Božje dela, ker jih s svojim plitvim umom ne zapopade, in je podoben kakemu priprostemu kmetu, ki bi prišel v delavšnico slavnega umetnika, in bi se smejal mnogoteremu orodju, akoravno nič ne vé, za kakošno rabo da je umetniku?

Marsikteri človek se spodtika nad tem, da je toliko uboštva in siromaštva, križev po svetu. Pa le pomisli, ako bi bili vsi mogočni in bogatini, kako bi bil pa eden drugemu podložen; kdo bi bil rokodelec, dninar, hlapec ali dekla? Kdo bi hotel opravljati najniže in zaničljivše dela? Ako bi ne bilo ubozih, kako bi si bogatini z dobrimi deli nebesa kupili? Ako bi ne bilo ubozih, koliko kron večnega zaslužnja, ki se z žejo in lakotjo, s poterpežljivostjo v mnogoterih nadlogah zaslužijo, bi se nikoli ne pridobilo!

Zakaj je pa toliko slepih, kruljevih, mutastih, gluhih in družih bolnikov, ki jih ne moremo brez usmiljenja gledati? Akoravno pri vsakem posebej ne moremo gotovega vzroka povedati, vendar je resnično, da jim je slepota, gluhoti. itd. najbolj gotovi pot proti nebesom. Slepemu namreč greh ne more skozi oči v njegovo dušo. Gluhi ne more slišati veliko pogovorov, ki bi omadeževali njegovo serce. In kdor ne more hoditi, zavarovan je pred veliko grešnimi priložnostmi in pogubljivimi tovaršijami. Mogoče je pa tudi, da je tvoja bolezen se izlegla iz tvojih grehov in da te Bog za-nje kaznuje? ali pa za greh tvojih starišev, ker je rečeno, da v tretji in še daljne rodove Bog grešnike kaznuje. „Glej, je rekel 38 letnemu bolniku pri kopeli v Jeruzalemu, glej, ozdravljen si; zato nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi!“

Zakaj, vprašuješ, vzame možu ženo, ženi moža, starišem edinega otroka? — Poglej, mogoče je, da kaznuje njih slabo pripravo

k zakramentu sv. zakona, ali njih preveliko ljubezen in nagnjenje do časnega, ali zavoljo družih skrivnih grehov; morebiti zavoljo greha, od kterega je veliki angelj Rafael Tobiju zavoljo Sare rekel, „da čez take, ki tako v zakon stopijo, da Boga iz svojega serca odženó in svoji poželjivosti strežejo, ima hudič oblast.“ (Tob. 6, 17.) Mogoče pa tudi, da hoče zakonske ljudi na to vižo, kakor zlato v ognju poskusiti. — Kar pa smert mladih otrok zadeva, pravi Salomon v bukvah modrosti (4, 11.): „Pobran je bil, da ni hudobija njegovega uma popačila, ali da ni hinavščina njegove duše preslepila.“ Vzel jim ga je pa Bog morda tudi zato, da je stariše veliko skerbi in žalosti rešil, ktere bi jim bil morebiti otrok svoje žive dni napravljaj. Bila je mati, ki je imela enega samega otroka, ljubega sinčka. Ta pa zboli in bolezen vedno hujša prihaja. Vidilo se je, da ni pomagati, da otrok mora umreti. Mater je to grozno skerbelo in bolelo. Ko se dete očitno smerti bliža, skorej popolnoma obupa, zakaj otrok jej je bil najljubše na svetu, ljubši kakor vesoljni svet, ja! kakor — Bog sam. Kaplan to slišijo in se podajo v hišo, da bi žalostno mater potolažili. Pa vse je bilo zastonj! Duhovnik zdaj stopijo k postelji bolnega otroka in začno moliti, ne toliko zavoljo otroka kakor zavoljo matere. Med drugim molijo tako-le: „Gospod! če je tvoja volja, podari temu otroku spet ljubo zdravje!“ Mati pa, ki te besede v molitvi zasliši, zakriči vsa obdivjana: „Ne — če je tvoja volja, tega ne morem prenesti; njegova volja mora biti, Bog mi ne sme otroka vzeti!“ Duhovnik se teh besed ustrašijo in grejo vsi žalostni domu. Pa glej! česar si nihče v misel ni vzel, otrok v največe veselje materi ozdravi. Sinček je rasel in doraščal, pa ne samo na telesu, ampak tudi v hudobiji. Napravljaj je sin svoje mater od leta do leta več žalosti, sramote in britkosti; slednjič je mati doživela še to, da je sin doprinesel veliko hudodelstvo in na vislicah umrl. Kaj pravite k temu: Vse, kar Bog stori, vse prav naredi!

Ako nam na dalje toča, potresi, strela i. dr. veliko škode prizadevajo, tudi zoper to se ne moremo pritožiti. Zakaj Božje je vse, kar imamo, in ako nam vzame, kar je njegovega, ali mar nam zato stori krivico? Mogoče, da nam Bog s tem hoče pokazati, da ni nič „ne ta, kteri seje, ne ki priliva, ampak On, ki rast daje.“ Mogoče, da so take nesreče skušnje, ali smo poterpežljivi in vdani v voljo Božjo, kakor je skušnja za Joba bil tisti vihar, ki mu je hišo poderl in otroke pod razvalinami pokopal. Najbolj gotovo pa so te nesreče zaslužena šiba, ker nezmerno in razujzdano njegove darove zapravljamo; šiba za toliko kletve in rotenja, s kterim hudobneži strele spod neba na svoje sovražnike kličejo, šiba za vse tiste grehe, ki se doma na skrivnem in v hišah Božjih brez prenehanja godé.

Ako je pa vse prav, kar je Gospod storil, rekel bi mi morda kdo, ali je pekel tudi dober? — Ja, tudi pekel je dober, ker hudobni v njem prejemajo po svojem zasluženju, kakor so na svetu

ječe in kervave morišča dobre in potrebne za hudodelnike. Dober je pa tudi za nas, da v strahu pred njim toliko zvestejše opravljamo svoje dolžnosti. Ako bi se ne bilo pekla bati, koliko bi jih bilo, ki bi si prizadevali pobožno živeti? Še, ko se pekla bojimo, se vendar-le velikrat damo v greh zapeljati; kaj bi pa še le bilo, ako bi večnih kazni za grešnika ne bilo, ali ako bi le nekoliko časa terpele! — Toraj, kristijani! od vsega, kar je Bog hotel imeti, zamoremo reči: „Vse je prav storil!“ Dobro je pa tudi vse tisto, kar je Bog kdaj pripustil, in kar še sedaj pripuša.

2. So nekatere reči, ki jih namreč Bog hoče, in katerih začetnik je on sam. So pa zopet druge, ki jih Bog le pripuša, in prav za prav ni on njih začetnik. On, postavim, noče nobenega, tudi ne najmanjšega greha; vendar pa ga pripuša. Zakaj greh ima svoj začetek v človekovi prosti volji, je toraj človekova last. Vendar pa Bog tudi hudo, ki ga pripuša, vé tako obračati, da mu služi v to, da se spolnujejo njegovi sveti in premodri sklepi. S tem nam hoče.

a) pokazati svojo vsemogočnost, svojo previdnost in usmiljenost. Tako je pripustil, da se je Nabuhodonozor v svojem napuhu dal „Boga“ imenovati, in svojo zlato podobo od ljudstva moliti; da je Holofern Betulijo hudo stiskal; Golijat s svojo močjo se ponašal in Boga Izraelcev zaničeval. Ali ko se je Nabuhodonozor po gozdih klatil in kakor živina travo jedel; — ko ste Holofernova in Golijatova glavi padle pod mečem, je bila njih prevzetnost do tal ponižana. — Pripustil je, da so bili vsi Izraelski otroci v Egiptu v vodo pometani; ali po tem, ko je bil Mojzes čudno rešen iz vode, je pokazal svojo previdnost in očetovsko skerb za svoje izvoljeno ljudstvo. — Pripustil je, da je kača Adama in Evo zapeljala, in človeški rod v grozovitne reve potisnila. Ali s tem je Bog človeku hotel pokazati brezno svojega usmiljenja, da je v smert dal svojega edino-rojenega Sina, ki je za Adamov dolg zadostil.

b) Bog hudo pripuša, da nam s tim posebne zglede čednosti kaže. Zakaj, ako bi drugega zglede ne imeli, kakor sinu Božjega, naša lastna ljubezen bi zmiraj zavoljo slabost imela dosti izgovorov, ker njemu pač nihče ne more enak postati. Imamo pa nad svetniki iz vsake starosti zgledov v posnemanje zadosti, ki so bili ravno tem slabostim in še večim nevarnostim izpostavljeni, kakor smo mi; zdaj pa nimamo nobenega izgovora za svoje grehe.

c) S tim, da Bog hudo pripuša, nas hoče zveličanskega straha pred grehom napolniti. Tako je Bog pripustil, da se je vzdignil Absalon zoper očeta, in punt vnel zoper njega med ljudstvom. Daniel je po hudobiji veržen bil v levnjak. Sodoma in bližnje mesta so bile pokončane z žveplenim ognjem. Ali Absalon je v kazni svoje prederznosti za lase na hrastu obvisel in s 3 sulcami preboden sklenil svoje življenje; tako imajo nad njim otroci svariven zgled, da so svojim starišem pokorščino, ljubezen in spoštovanje

dolžni. Daniel je nepoškodovan prišel iz jame levov, njegovi sovražniki pa potem bili va-njo verženi; iz tega se očitno kaže, da Bog za pravične skerbi, hudobijo brezbožnih pa v svarjenje vsemu svetu razodene. Sodoma je bila z vso okolico z žveplenim ognjem z nebes pokončana; iz tega se učimo, kako zlo da Bog pregrehe nečistosti sovraži.

d) Da Bog hudo pripušča, godí se na dalje zato, da imamo nad grešniki zgled, kako naj pokoro delamo. Ako bi postavim Peter ne bil svojega učenika in mojstra tako gerdo zatajil, ne imeli bi zgleda, kako naj na žarek milosti Božje v sé gremo in svoje grehe britko objokujemo. Ako bi Marija Magdalena s svojim nesramnim življenjem ne bila v pohujšanje vsemu Jeruzalemu, ne vedeli bi, kako naj po njenem zgledu k nogam Zveličarjevim pademo, in storjeno pohujšanje popravljamo. Ako bi ne imeli desnega razbojnika na križu, ne vedeli bi, da nam Bog še celo na zadnjo uro svoje usmiljenje ponuja. Ako bi David ne bil prešestnik in ubijavec, ne imeli bi njegovih prelepih spokornih psalmov, in ne bili podučeni, naj pokoro delamo do zadnjega zdihljeja svojega življenja.

e) Poslednjič ve Bog hudobije drugih v naše dobro, našo srečo obračati. Tako je bil nedolžni Jožef od svojih bratov prodan v Egipt, da bi se ga bili znebili. Ali ravno na to vižo je postal njih Gospod in kralj, njih dobrotnik, ki jih je lakote in smerti rešil. — Judje so Kristusa preganjali, ga vjeli, zvezali pretepali, ga s ternjem kronali in na križ pribili. Ali ta umor sinu Božjega je prinesel svetu zaželjeno odrešenje. Judje so zatisnili na apostolske pridige svoje ušesa, so aposteljne preganjali od mesta do mesta, — pa aposteljni otresejo prah od svojih čevljev, in nesejo luč sv. vere drugim narodom, ustanovijo sv. cerkev, ki nas svoje otroke v zveličanje vodi. — Ako pa tudi sedaj ne spoznamo, zakaj je to in to hudo na svetu, spoznali bomo enkrat, kedar nam bo na unem svetu mrena padla spred oči, ki je sedaj potegnjena čez naš um. Zakaj tudi nam velja, kar je Kristus sv. Petru pri zadnji večerji rekel: „Kar jaz delam, ti sedaj tega ne umeš; ali poznejše boš razumel.“

Sklep.

Zato, kristijani! nikar ne godernjajmo čez Božje dela in njegove naredbe; nikar ne grajajmo, česar ne umemo. Velikoveč, kakor revni pozemeljski červi, v ponižnosti molimo Božjo modrost in previdnost, ter v sreči in nesreči, v zdravji in bolezni ponavljajmo evangelijske besede: „Vse je prav storil!“ Amen.

Pridiga za XII. pobinkoštno nedeljo.

(Naša ljubezen do bližnjega; gov. L. S.)

„Učenik! kaj naj storim, da večno življenje dosežem?“
Luk. 10, 25.

Vvod.

Prav lep izgled resnične kerščanske ljubezni do svojega bližnjega nam Jezus v današnjem svetem evangeliju pokaže. Prav podučiti nas hoče, kako naj tudi mi vse ljudi ljubimo, kakor same sebe. — Nek Izraelec je šel iz Jeruzalema v Jeriho naj berže po svojih opravilih. Pa pot je bila nevarna in od razbojnikov obdana. Velika nesreča je bila zadela našega popotnika. Razbojniki so ga raztepli in na pol mertvega na poti pustili. Po ravno tisti poti pride judovski duhoven, pogleda nesrečnega, potresa z ramami pa gre po svoji poti naprej, pomagal mu pa ni. Ravno tako pride za njimi levit, to je duhovsk služabnik in ravno tako koraka naprej, reveža pa se ni usmilil. In ta dva sta bila iz njegove dežele, rojaka in prijatelja. Hitro za njima je še prišel tudi nek mož iz mesta Samarija. Samarijani in Izraelci so se pa do smerti sovražili, eden drugega se niso mogli viditi in ne med seboj govoriti. Ko Samarijan svojega neprijatelja v taki nesreči zagleda, v serce se mu usmili. Hitro mu rane z vinom izpere, jih z oljem pomaže in obveže ter ranjenca k sebi na konja vzame in do bližnje kerčme odnese. Tu ga je dal z vsem potrebnim oskerbeti, kakor ste ravno slišali. Glejte! čuditi se moramo temu Samarijanu, ki je nesrečnemu Izraelcu tako ljubeznjivo pomagal, dasiravno je bil njegov hud sovražnik. — To prigodbo je Jezus učniku postave povedal, ko ga je prašal: Kdo je moj bližnji? Naš bližnji je tedaj vsak človek: prijatelj in neprijatelj, domač in vunajn, kristijan kakor turk. Pismouku je Jezus rekel: „Pojdi in stori tudi ti tako“, to je usmili se tudi ti svojega sovražnika, kedar se mu slabo godi. Pa tudi nam vsem je te besede rekel: Storite tudi vi tako. Tudi mi moramo svojega bližnjega ljubiti. Zatoraj vam bom danes pokazal:

1. Kako moramo vsakega človeka brez razločka ljubiti in

1. kako ga moramo ljubiti v djanju in ne samo z besedo. — Zvesto me poslušajte!

Razlaga.

1. Dolžnost naša je, vse ljudi brez razločka ljubiti. Ljubiti moramo svoje stariše, brate, sestre in žlahto; to tirja od nas človeška natora; to stori tudi neumna žival. Ljubiti moramo prijatelje in dobrotnike svoje; to tirja od nas zdrava pamet. Ljubiti moramo vse ljudi, tudi sovražnike, to tirja od nas sveta vera. Tako nas sam Jezus uči. Ljubiti se morajo vsi, ki skupaj pod eno streho živijo. Pridni otroci svoje stariše za Bogom najbolj ljubijo. To jim je pa tudi Bog sam ukazal v četrti božji zapovedi in jim nebeški blagoslov že na tem svetu obljubil, če to zapoved spolnujejo. — Ljubiti moramo svoje prijatelje, ker prijatelj je zlata vreden. Gerda nehvaležnost bi bila prijateljem in dobrotnikom svojo ljubezen odtegovati. — Izgled, kako naj se prijatelji med seboj ljubijo sta nam David in Jonatan. David je bil na dvoru kralja Savla. Ko je pa bil Bog Savla kralja zaverigel, začel je nedolžnega Davida sovražiti in ga do smerti preganjati. Ukazal je svojim služabnikom in pa sinu Jonatanu, naj ga umorijo, kjerkoli ga najdejo. Pa Jonatan je bil z Davidom prijateljstvo sklenil in ga pred vsemi nesrečami varoval in pri hudobnem očetu za njega prosil. Tako je Jonatan svojega prijatelja gotove smerti rešil, ker ljubil ga je bolj ko svoje življenje. Tako moramo mi svoje prijatelje ljubiti, jih varovati vsake nesreče in za njih Boga moliti. — Lep izgled pravega prijateljstva nam je Jezus sam, ker milo se je razjokal, ko je slišal, da je prijatelj Lazar umrl. Tako serčno je on tudi sv. Janeza ljubil.

Ali naša dolžnost je, da moramo ljubiti tudi neprijatelje. To nam je sam Jezus ukazal. Če ljubimo samo svoje prijatelje in dobrotnike, kako zasluženje imamo pri Bogu? To storijo tudi neverniki. Če hočemo božjo zapoved spolnovati, moramo sovražnike ljubiti, moramo dobro storiti tem, ki nas sovražijo, za tiste moliti, ki nas preganjajo. To nam Jezus sam priporočuje z besedo in z djanjem. Še na svetem križu svojim preganjalcem odpusti in zanje moli rekoč: „Oče! odpusti jim, ker ne vedo, kaj delajo.“ Izgled, kako moramo sovražnike ljubiti, nam je zapustil tudi usmiljeni Samarijan v današnjem sv. evangeliju. On ni čisto nič porajtal, kdo da je nesrečni človek, ali prijatelj, ali neprijatelj; ampak le hitro mu je pomagal. In takrat ni še vedel, da je človeku dolžnost, tudi sovražnika ljubiti. Njega posnemajmo tudi mi! Ljubimo vse svoje bližnje! Bližnjemu pomagajmo, kjer se nam priložnost ponudi; pa pomagajmo v djanju in ne samo z besedo.

2. Ljubezen, ki se v djanju ne skazuje, ni tega imena vredna, je prazna, ni ljubezen. Sv. Jakob pravi: „Kedar sta tvoj brat in sestra gola in lačna, pa ti jim rečeš: pojdiva z Bogom, naj se vaji kdo drugi usmili. Kaj bi jima to pomagalo?“ Lepe besede in pa

druzega nič; to ni nobena ljubezen. Sveti Janez pravi: „Otročiči! ne ljubimo se le z besedo, ampak v djanju.“ Kaj bi bilo pomagalo tistemu revežu danesnjega sv. evangelija, ako bi mu bil Samarijan rekel: Revež, kako se mi smiliš, in potem bi bil pa naprej šel, kakor una dva? Tako moramo tudi mi bližnjemu vselej v djanju svojo ljubezen pokazati. Veliko je takih ljudi, ki naše pomoči potrebujejo: So sirotice brez očeta in matere. Ni ga človeka, da bi jim potrebnega kruha lomil, da bi jih oblačil. — So berači, ki se težko od hiše do hiše vlačijo in zastonj terkajo na vrata, zgodi se da velikokrat lačni in goli zvečer zaspijo pod milim nebom. — So spet bolniki, ki mesce in leta na terdem ležišču zdihujejo, pa ni ga človeka, da bi jim le kozarec hladne vode podal. — Pa čemu bom še na dalje take našteval, ki na telesu terpijo in naše pomoči čakajo?

So še drugi nesrečneži, ki so naše pomoči še veliko bolj potrebni. Grešniki so, ki so na duši umerli in že se jim bliža nesrečna večna smert. Kdo jim ne bo pomagal in jih pogubljenja rešil? In morebiti so v nevarnosti pogubljenja ravno zavoljo nas, zato ker smo jih mi v greh zapeljali in pohujšali.

Naj žlahtnejše delo usmiljenja je, če človek dušo svojega bližnjega, ki je že blizu pogubljenja, reši in na pravo pot do zveličanja zaverne. Če veš tedaj za koga, ki je zapleten v mrežo pregrehe, svari ga, prigovarjaj mu, dokler svojega žalostnega stanu ne spozna, dokler ne razterga vervi, s katero ga satan v pogubljenje vleče, dokler novega življenja ne začne. — O pa kako malo se svet po tem nauku ravna! Nekteri pravijo: „Kaj je meni zato, kako ta ali uni živi? Vsak naj sam za svojo dušo skerbi.“ In vendar bi tako ne govorili, ako bi pomislili, da Bog velikokrat zavoljo enega samega grešnika tepe cele dežele in tepe tudi pravične zato, ker terdovratne grešnike med seboj terpijo in jih ne posvarijo. Grešnike svariti je tedaj spet dobro delo, s katerim svojo ljubezen do bližnjega skazujemo. Pa dobrih del je še veliko družih in da jih boste rajši doprinašali, povem vam izgled. Bil je mož in k njemu je prišel berič in ga poklical k najvišji sodnji, ki je sodila čez življenje in smert. Mož se prestraši in groze se trese, ker je vedel, da nima prav čiste vesti, ker je vedel, da mu gre za smert. Kaj hoče storiti? Poda se k svojim najljubšim prijateljem ter jih s trepečim glasom prosi, naj gredó k sodnji za njim, naj tam za-nj prosijo. Pa ti prijatli mu herbet obračajo in se delajo, kakor bi ga ne poznali. Zdaj se oberne k drugim ljudem iz svoje žlahte. Oni gredó za njim do sodnje hiše, tu ga pa pustijo, se vernejo nazaj in sam mora na sodbo iti. Že je revež mislil, da je od vsega sveta zapuščen, kar se neki ljudje ponudijo, katerih nikdar nič ni porajtal, da oni hočejo za-nj pri sodniku prositi. In tako serčno so za-nj govorili, da od sodnika ni bil kaznovan, ampak še celo poplačan. Tisti zatoženi človek je vsak kristijan, berič je pa smert, ki člo-

veka pred večnega Sodnika kliče. Neprijazni prijatelji so denarji in premoženje, ki človeka zapustijo, kedar umerje. Druga versta prijateljev, ki so zatoženca do sodnih vrat spremljali, ti so naši znanci in naša žlahta, ki grejo do groba za nami, potem nas pa pustijo, da sami moramo iti pred pravičnega Boga. Kdo so pa tisti, ki gredó še unkraj groba pred Sodnika? To so dobre dela, za ktere je človek v življenju res le malo porajtal. Pa one so, ki pred sodnikom za grešnika prosijo.

Marsikteri zna reči: „Jaz z nobenim jeze nimam, se ne pravdam, z vsemi živim v miru in jih ljubim; ali moje premoženje med uboge razmetati, tega pa že ne morem, ker imam družino in dolgove, tedaj si moram sam sebi pomagati.“ Jaz pa prašam ali res nič nimaš, da bi ubogemu pomagal? Tobija je svojemu mlademu sinu tako priporočeval: „Moj sin! če imaš veliko, dajaj veliko; če imaš malo, dajaj kolikor uterpiš.“ Bog ni nobenega tako revnega vstvaril, da bi bližnjemu pomagati ne mogel, če le hoče. Kdor pa ima in noče dati, naj se spominja evangeljskega bogatina, ki že toliko let v peklu terpi, ker ni hotel drobtinic kruha, ki so mu od mize padale, privoščiti revnemu Lazarju. Komur Bog več da, kakor mu je za življenje treba, od tega tirja, da tudi potrebnemu kaj daje. Kaj bi ti rekel, ako bi sinu kako petico dal, naj jo revnemu beraču podari, on bi jo pa zapravil, namesto da bi svojo dolžnost storil? Glej tak neporeden sin si ti; Bog ti več da, kakor ti je treba zato, da revnemu pomagaš; ali ti namesto tega, kar obilno imaš, zapravljaš ali pa na obresti postavljaš in revež pri tvojih vratih pomanjkanja terpi. Res da slabi duh človeku pravi: Nič nimaš preveč; kar ti zdaj ni treba, to ti bo drugikrat treba; nič ne daj, reci rajši: Bog ti pomagaj, hodi z Bogom. Takega napihovanja satanovega poslušati ne smemo. Poslušati moramo le samo to, kar Bog ukaže.

Pred Kristusovim rojstvom še, ko ni bilo še kristijanov na svetu, ste bili na Gerškem dve ljudstvi med seboj prav prijazni. Bila je pa silna draginja po deželi in eno teh dveh ljudstev je silno lakoto terpelo, da so ljudje po cestah mrtvi na tla padali. Tedaj pošljejo k drugemu ljudstvu prošnjo, naj jim z živžem pomagajo. Pa tudi oni sami niso nič kaj odveč imeli in še sami so stradali. Pa kaj storijo? Med seboj sklenejo, da vse ljudstvo od najbogatejšega do najbolj ubozega se mora en cel dan postiti ter čisto nič jesti, da, postiti se mora celo živina. Kar so tedaj tisti dan prihranili, vse so poslali svojim sosedom. Kdo se najde še dandanes, da bi lakote terpeti hotel, da le pomaga svojemu bližnjemu? — In glejte ti Gerki so bili neverniki in niso še nič slišali o tisti zapovedi: „Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe,“ vendar so to zapoved sami od sebe tako lepo spolnovali. Ne rečem, da bi moral ti, ki si vendar kristijan, zavoljo svojega bližnjega stradati. Morebiti imaš vendar le kaj še pri hiši, česar ne

potrebuješ več, kar se zna pozgubiti. Vsaj to lahko bližnjemu podeliš brez vse škode in revežu je s tem veliko pomagano.

Zraven svojega telesa ima človek še drugih reči, ki mora za-nje skrbeti.

Čast in dobro ime sta za človeka velike vrednosti. Skoraj vsakega človeka hudo zapeče in zaboli, kedar sliši, da se je o njem slabo govorilo. Veliko je pa takih ljudi, katerim se nič bolj ne pri-leže, kakor nad svojim bližnjim jezik brusiti in ga obrekovati in pred svetom černiti. Glejte pri takih priložnostih ne smeste mol-čati. Prašati je treba obrekovalca, ali on sam nima nobene sla-bosti, nobene pregrehe na sebi, da tako rad kamnje in blato po bližnjem luča. Vsak naj sam sebi poprej bruno iz lastnega očesa potegne in potem naj še le reče: „Daj prijatelj, da ti potegnem pezdir iz tvojega očesa!“ Človek nosi svoje in svojega bližnjega slabosti v besagi ali žaklju in sicer nosi lastne od zadej, da jih nikdar ne vidi, svojega bližnjega pa od spredej, da jih vedno pred očmi ima. — Ne sodi družih, da te Bog ne bo obsodil.

Bral sem, da nekda je bolnik na smertni postelji ležal. V sanjah se mu je pa hudi duh prikazal z velikim papirjem, na katerem so bile vse bolnikove pregrehe napisane. Hudi duh bolniku vse pregrehe pred oči moli ter pravi: „Bolnik! zgubljeni sin po-glej dolgo versto svojih grehov in obupaj!“ Bolnik pa reče: „Sam Bog je rekel: Ne sodite in ne boste sojeni. Jaz nikdar svojega bližnjega nisem po krivem sodil, tedaj me tudi Bog obsodil in za-vergel ne bo.“ Drugo in tretjo noč se hudi duh prikaže in bolniku veliko število grehov očita. Pa bolnik vsakrat na Boga zaupa. Čet-erti večer se mu pa angelj varh prikaže, razterga papir, na kte-rem so bili grehi zapisani in reče: „Ker si vselej na Boga zaupal in nisi obupal, ker nisi sodil, tedaj tudi obsojen ne boš.“ S tem tedaj človek pravo ljubezen do bližnjega skazuje, da ga zagovarja, kedar mu gerdi jeziki čast in dobro ime kradejo.

Sklep.

Ljudje po navadi le tiste ljubijo, ki so jim prijatelji, ki jim kaj dobrega storijo, do družih pa nimajo nobenega serca. Tedaj govori prav sv. Avguštin, „da ljudje svojega bližnjega le zavoljo dobička ljubijo, ne pa zavoljo Boga.“ Ne bodimo tudi mi taki. Ljubimo bližnjega tako, kakor nam je Jezus naročil. Ljubimo pri-jatelje in dobrotnike iz hvaležnosti in povračujmo jim dobrote. Lju-bimo pa tudi sovražnike. Molimo za-nje in odpuščajmo jim iz serca vse razžaljanje. „Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil,“ govori Kristus sam. „Če se med seboj ljubite, na tem vas bodo ljudje spoznali, da ste moji učenci.“ Če boste v resnici moji učenci, boste tudi enkrat večnega plačila deležni. Amen.

Pridiga v god vseh angeljev varhov.

(Kako mora odraščeni človek na svoji duši otrok postati; govor. —f—.)

„Resnično vam povem, ako se ne spreobrneta, in niste kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“

Mat. 18, 3.

V v o d.

Naglo nam leta tekó. Preden se zanašamo, že se postaramo. Lasje se pobelijo, zobje pozgubé, lica vpadajo in zbledé; obličje se zgerbanči, pogled skrajša, posluš službo odpoveduje, roke odrevené, noge okorne postajajo in terde in težke, sapa kratka, in sploh vsi udje nevkretni prihajajo in smert se bliža s hitrim korakom. O tedaj pač marsikdo zdihuje po veselih letih ljube mladosti; toda leta mladosti so pri kraju, in žaluj, kolikor rad in kolikor hočeš, ni jih več nazaj! — Vendar vam vem pripomoček, ki utegne tudi starega človeka pomladiti. Ali preden vam ga nasvetujem, vas vprašam: ali bi se radi na duši ali na telesu pomladili? Na telesu! morda porečete? Toda, o nespamet! za to ga ni zeljišča ne zdravila; in Gospod Bog je samemu sebi moč prideržal, naše ostarelo in velo in trohnelo telo veličastno spremeniti in lepo pomladiti; pa še le na sodnji dan! Vem pa pripomoček, ki dušo pomladi. Duša je čudna stvar, in ima skrivnostno natoro, in se lahko spremeni ali v angelja ali v hudiča, in celo sivostaro dušo v otroško dušo. Kako pa se to zgodi, in se star človek na svoji duši spet pomladi in otrok postane, vam bom gledal danes razložiti, danes, v god vseh angeljev varhov, nedolžnih otročičev posebnih prijatlov. Poslušajte!

Razlaga.

1. Kristijani ljubeznjivi! mislim, da vsi od kraja verujete v Jezusa Kristusa, božjega Sina. Poglejte! ta Jezus je rekel nekda j svojim učencem, in med njimi so bili nekteri že precej priletni možje: „Resnično vam povem, ako se ne spreobrneta, in niste, kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“ To bi bile pač prazne besede, ko bi aposteljnomo in drugim Jezusovim vernikom kratko in malo mogoče ne bilo, spet v otroke se pomladiti. Ker pa Jezus ni nikoli nič neslanega govoril, in praznih besed nikoli

ni delal, mora si gotovo biti, da je vsakemu tudi priletnemu človeku mogoče, otrok postati, se vé, da ne na telesu, ampak na duši. — Ozrimo se nekoliko po svetu, in našli bomo tudi med starimi ljudmi čudne prikazni: Nekteri med njimi niso le samo vsi veli in suhi, vsi zvezani in sključeni, vsi berlavi in kermežljavi, kakoršne nadloge jim namreč starost sama ob sebi seboj prinaša, in se jim vbrani ne morejo; ampak so pri tem tudi vsi termasti in hudo-voljni, vsi čmerni in svojeglavni, ki za vsako stvarico mermrajo in godernjajo, in renčé, če le besedico zineš; in nergajo, če tudi nič ne rečeš; in so vedno vsi navtisnjeni in z nobeno rečjo zadovoljni, in jim nikoli nobeden ne vstreže in po volji ne stori. To so ti gerdi ljudje, stari in gerdi na telesu, še gerši pa na duši. — Je pa tudi tu ali tam kak starček ali kaka priletna ženica, ki sta vse časti in vsega spoštovanja vredna. Ako ž njima govoriš, ti bo nekoma prijetno pri sercu, in želel si boš, vsak dan do njih priti, se ž njima spet kaj pomenkovati. In njih obličje se nam ne zdi tako velo, vpadlo in nagerbančeno, kakor je družih starih ljudi, in celo iz njih starega obličja sije nekaj prijaznega in ljubeznjivega. In če tudi v ustih nič več zob nimata, tekó iz njih le vendar kar prijetne in svete besede, sladke, kakor dobro staro vino. In čeravno so lica vpadle, tem lepše in milejše pa so oči. Iz oči namreč jima sije ljubezen, ponižnost, krotkost in bogoljubnost tolikanj ljuba in prijetna, kakor tiha svetloba kresnic o mirnem poletnem večeru. In pri tem sta tolikanj poterpežljiva, in tolikanj rada drugim odjenjata, in sta z malim zadovoljna, in ju le skerbi, da bi drugim v nadlego ne bila; in le tolikanj rada za druge molita, in rada ubogata, kar jima rekó; in sta vedno prijazna in vesela, da bi mislil, v njih starem telesu prebiva duša ljubeznjivega otročiča. To so stari ljudje, ki so pa mladi na svojej duši.

Taka mladost na stare dni je draga žlahtna reč, ktera je človeku v velik prid: V prvič naravna človeku prijetno starost, in ljudje, ki ž njim pod eno streho živé, ga radi imajo, in mu smerti ne žele. V drugič pa je gotovo, da taka mladost človeka v nebesa pripravi. V nebesih ni starih ljudi, in jih tudi posihmalovanje ne bo. Nebesa so otrokom namenjene. Kristus pravi: „Pustite malim k meni; njih je nebeško kraljestvo.“ Prijatelj! ako hočeš tedaj v nebesa priti, moraš spet otrok postati. Toraj glej, da bo leto za letom tem mlajša in tem bolj otročja tvoja duša, tem stareje in slabeye ko ti telo prihaja. Stara, v greh zarijevela duša ni za nebesa. Še drugim bi tam gori veselje kalila!

Kako pa začeti in kaj storiti, da se duša spet pomladi, ter lepa bela naredi, prijetna Bogu in ljudem? Poslušajte:

2. Po naših cerkvah imamo lepo navado, postavljati podobne svetnikov vernim v razgled. Tem lepši izdelana, tem živejši opisana ko je podoba, tem rajši jo oko ogleduje, tem bolj se v ogledovanje zamakne pozabivši vse zopernosti življenja in vse časne

skerbi, ki mu sicer serce težé, in se zamisli v svetnikovo življenje, čegar podobo ogleduje; in se spominja na njegove lepe čednosti in svete dela, ki jih je opravljal tu na zemlji; in si zmišljuje na njegovo preobilno srečo, ki jo zdaj v nebesih vživa. Pa če tudi podoba ni tolikanj umetno izdelena, na svetnika nas le vendar opominja, in nam natihoma prigovarja, da moramo nasledovati njegovo sveto življenje, in za njim hiteti po ternjevem potu proti nebesom!

Ni ga pa podobarja, kateri bi znal podobe tako lepo izdelovati, kakor jih zna izverševati in izgotoviti Gospod Bog, stvarnik vseh reči. Karkoli on stori, je storjeno neizrečeno lepo. In ker vsako uro v cerkev ne moreš, ogledovat si ondi podobe svetnikov, ti je postavil ali v tvojo lastno ali v sosedovo hišo par takih prelepih podob, ki jih ni podobar iz kamnja izdelal ali iz lesa izrezal, am-jih Bog sam zgotovil s svojo vsemogočno roko, da jih ogleduješ dan na dan, in posnemaš po svoji moči. Ali veš, kristijan moj! ktere so te podobe? So mali otročiči, dokler so še nedolžni. Le dobro si jih ogleduj, in tvoja stara duša naj k njim v šolo hodi: Si otožen in ti žalost razjeda serce, ravno ko snedeni červ razjeda staro dervo, ozri se na otročiča in poglej, kako veselo skaklja in prepeva, in nima nobenih skerbi, ampak vso svojo skerb na očeta in mater otrese. Ali bi ne mogel tudi ti vse svoje skerbi na nebeškega Očeta vreči, lepo vdan v njegovo sveto voljo in zadovoljen s tim, kar ti je dal? — Ali kedar se te lakomnost prijemlje, in te nejevolja osiplje in se zadiraš, kedar te kdo kaj poprosi, in te denar moti, da po nobeni reči tako rad roke ne steguješ, kot po denarju in posvetnem blagu; poglej otročiča, kako rad drugim podeluje, če več ima, kakor v živež potrebuje; in če bi tudi več ne imel, ne bo do drugih terdega serca; in nima nič denarja, in tudi po denarju nič ne vprašuje. In vendar ima morebiti otrok še veliko let živeti; ti pa morebiti le še kakih par dni; in v grobu ti ne bo več treba ne nove obleke, ne hrane, ne derv, ne luči ali kake druge take ali enake reči. — Ali če se ti nečisti ogenj v sercu vnema, ti misli vhaajo do nagnusnih reči, ti oči švigajo po nespodobnih krajih: poglej otročiča, kako čisto in neskajeno je njegovo serce in nedolžno njegovo oko, in nič hudega ne tuhta, in nič napalnega ne misli, če se tudi kaj nerodnega vpričo njega godi ali govori. Vendar s tim ne tajim, da bi otroku kaj takega nikoli nič ne škodovalo; v poznejših letih mu vse to le lahko spet na misel pride, in mu je v pohujšanje in spotiko. — Ali če te nerodno poželenje v pivnico vleče, in te mika po preobilni pijači, in vse svoje veselje le na jeziku in v gerlu imaš: poglej otročiča. Otrok sicer rad jó, in se veseli, kedar kaj boljšega dobi; pa mu ni zameriti! Otrok raste, in tedaj obilniše jedi potrebuje; pa je tudi že z bor-nim korunom (krompirjem) in koscem suhega kruha zadovoljen, ako po nespametnih starših ni razvajen; in si ne želi druge pijače razun bistre studenčnice ali čiste vode iz potoka. — Ali če te n a p u h

lovi, ter te sili se nad druge povzdigovati in se ponašati, da si umen in bogat, in te ljudje obrajtajo, in le tebe svéta prosijo, in vselej le tvoja obvelja: pojdi in poglej otročiča, kolikanj ponižen da je, in še celo ne vé, da je ponižen; se nič ne napihuje, se z nikomur ne ponaša, in nič ne misli, da bi kaj veljal; in je vendar le tolikanj vreden, da mu je Bog sam enega najimenitnejših duhov v varha dal! — Ali če ti že vsaka žal besedica preseda, in jo za zlo vzameš, da ti v serce zavrè, ravno ko bi na živo apno vlil merzle vode; in če se ne moreš premagati, prijazen biti tistemu, ki te je ravno kar razžalil; in se ti dolgo dolgo noče v duši razjasniti, kedar si razžaljen bil, in se ti zamerza vanjo obesi ravno kot tamni oblaki na nebo ob hudi uri ali o jesenskem času: poglej otročiča; le velika sila mora biti, da se bo razjezil; jezen ostati pa ne zna, in jeze deržati ne more; par minut preteče, in že je pozabil vse razžaljenje, in je spet ves dober in prijazen, in tudi razžaljivca spet za ljubo ima, kakor poprej; ravno kot studenec, ki iz peščenika izvira; če ga tudi skališ, je hitro spet bister in čist. — Ali če si termast in svojeglaven, in nočeš nikogar poslušati, nobenega opominovanja ne sprejeti; ali če si nezamolčljiv, in sčeljustaš vse, kar ti pod zobe pride; ali če si prikrit, in drugač misliš, drugač govoriš, in zvijače kuješ, in morda celó na spovedi ovinkov iščeš: poglej otročiča, kako skerbno pri vsaki reči očeta in mater vprašuje: ali smem? ali ne smem? in kako naglo je pripravljen, vdati se ter storiti, kar mu rekó: in kako je odkritoserčen, in kar v sercu to tudi na jeziku ima; in kako pošteno ti v obličje gleda; in če se spoveduje, ve toliko grehov povedati, kakor jih marsikteri drugi, ki jih brez primere več ima, ter že dolgo na zemlji živi, povedati ne ve.

Sklep.

Poglej, ljuba duša! tako ti bodi nedolžni otrok, ki vsak dan krog tebe skaklja, podoba svetnika, kterega posnemaj; ti bodi živa pridiga, ktero pridno poslušaj in se zvesto po njej ravnaj! —

Da pa v to tudi veselje in moč zadobiš, ne bo zadosti, otroka le samo pogledovati. Moč v to si moraš poiskati pri nekem drugem, ki je tudi nekaj otrok bil, in se nikoli postaral ni, in je njegova duša vedno mlada in nedolžna ostala, ktere se je vedno deržala otročja ljubeznjivost. Ta je Jezus Kristus, naš Gospod in Zveličar. Njega se derži, po njegovem zveličanskem nauku ravnaj, in posnemaj njegov sveti zgled. Poslušaj rad njegovo božjo besedo, ter jo zvesto preišluj dan na dan. Pristopi večkrat k svetemu obhajilu, pa vselej tako skerbno pripravljen, kakor bi bilo to prvič ali pa poslednjikrat v tvojem življenju. Moli Jezusa sleherni dan, ter prosí, naj ti da čisto serce in otročjo dušo. Jezusa, svojega Boga, se okleni, ravno kakor bi ti bil že umerl, in bi ne imel s tim svetom nobenega deleža več!

Nekdaj so basnovali (pripovedovali), da v vroči Indiji ptica prebiva feniks po imenu. Ptica, ko se postara, nanosi veliko germado cimetrovih vej in drugega dišečega ohleščja. Ko je germado nanosila, se vsede ptica nanjo, in vroči solnčni žarki germado zažgó, da ž njo vred tudi ptica zgori. Ali iz njenega pepela se červ porodi, in iz červiča mlada ptica sferfoli in zleti, ki se krepko kviško dvigne, ter leta veselo od kraja do kraja. — To pravljico obrni vsak sam na-se, čegar duša se je že postarala v grehah in hudobijah, ter sežgi staro dušo v ognju prave pokore, in se ponižuj pred Bogom, kakor bi nič več vreden ne bil, kot revni červi, da postaneš ves mlad na svoji duši, in se s svojo pomlajeno dušo k Bogu povzdigneš, in nekdanj v nebesa pohitiš! Amen.

Pridiga o novi maši

čast. g. Hilarija Jož. Zorna v Pervacini 18. nedeljo po binkošti 1872.

(Govoril M. Vales.)

„Ta dan nam je Bog daroval (napravil),
radujmo se in veselimo se v njem.“

Ps. 117. 24. v.

V v o d.

Razni občutki, kateri danes pri nastopu te lece in tega sve-tišča po mojem srcu švigajo, se ne dajo popisati, ampak le čutiti. Jaz vidim sedaj med neštevilno množico zopet tiste, katerih dušno zveličanje sem, kakor se nadjam, skerbno skoz dve leti in pol va-šemu časti vrednemu g. župniku opravljati pomagal. Jaz govorim zopet enkrat s tistega sv. kraja, kjer sem večkrat dušno veselje vžival, oznanovaje vam seme božje besede, katero ste iz mojih ust marljivo in radovoljno poslušali. Že ta sladki spomin, da sem tolikokrat vam na tem svetem kraju, v cerkvi vašega varha, sv. Andreja aposteljna, božjo besedo oznanoval ter vas seznanil z nauki Jezusove sv. vere in nauki lepega kerščanskega vedenja, že ta sladki spomin donša mojemu srcu miloprijetno, nepopisljivo vesele in sladke občutke.

In to, kar te moje občutke še bolj povišuje, je slovesnost, zarad katere smo se v tej božji hiši zbrali, in h kateri sem bil jaz, čast. moji duhovski sobratje, kot eden najnevrednejših in eden naj-maljših med vami, — česar mi nikar ne zamerite, — kot prvič za govornika pri današnji novomašni pridigi od čast. novoposvečenca povabljen. Če se tedaj moje serce od ene strani raduje, od druge

strani me pa nekoliko sramožljivost in neka bojazen obdaja; sramujem se skoraj, da sem nekaj še premalo skušen — dal se o tej priliki pervikrat pregovoriti, da sem sicer častno povabilo čast. novomašnika sprejel; strah me je pa tudi nekoliko v pričo tako visokoučenega, zaslužnega in častitljivega duhovstva in k tako velikej in veljavnej družbi, kakor je nazoča, govoriti. Pa veselje, katero je moje serce občutilo pri vseh novih mašah, pri katerih sem sicer le kot poslušalec priča bil, me je k temu vzvišenemu poslu naklonilo, da sem vabilo svojega sedaj duhovnega brata, pri njegovi prvi sv. daritvi pridigati, slednjič vendar-le sprejel.

Mi uživamo tedaj danes radost, gledati pred božjim oltarjem novoposvečenega mašnika, ki bode danes v prvič Neskončnemu in Najvišemu nekervavo daritev sv. maše na oltarju sv. Andreja opravljal, — radost, katero moramo tim bolj čislati, čim bolj poredkoma se ona dandanešnji nahaja, ko je celo med katoliškimi narodi tako obilna žetev, delalcev v Gospodovem vinogradu pa le malo, da po vseh škofijah, leto za leto čedalje več duhovnikov pomanjkuje.

Komur je sveta Jezusova vera in zveličanje svojega bližnjega pri sercu, temu mora serce od veselja igrati, kedar se tú ali tam malo število delavcev v Gospodovem vinogradu pomnoži, kedar koga naš milostljivi knez-nadškof k službi oltarja posvetijo.

To veselje nam je podelila božja previdnost danes, ko bode v tej božjej hiši novoposvečeni mašnik velečastiti g. Hilarij Josip Zóren prvič nekervavo daritev tú na oltarju sv. Andreja daroval.

(K novemu mašniku.)

Dá, prečast. g. novomašnik! Mi se radujemo danes nad srečo, katero ti je božja previdnost podelila, mi se radujemo, da si sprejet v častitljiv mašnikov stan. Tebi je današnji dan še tim bolj važen, ker je najimennitna stopinja v celem tvojem življenju. Za te posebno, kot vse tu pričujoče in celó pošteno prvačko župnijo je današnji dan, tako zlo imeniten, da zamorem z Davidom vsklikniti: „Ta je dan, od Boga nam darovan, veselimo se ga, in radujmo se v njem.“ Tebi prečast. brat v Kristusu, mora biti današnji dan,

1. dan serčnega veselja,
2. dan spodobne zahvale, in
3. dan pobožnih sklepov

za tvoj tolikanj vzvišeni pa tudi zelo težavni poklic. To bode tudi gradivo mojega današnjega govora. Nikar ne misli čast. g. novomašnik, da te menim s tim govorom z dolžnostmi, katere današnji dan od tebe zahteva, še le seznaniti; nak! Moj govor nima drugega namena, kot že znane ti ove dolžnosti te spominjati, in da te s pomočjo milosti božje s kerščauskim nevpogljivim pogumom navdam in okrepcam, te svoje dolžnosti tudi zvesto spolnovati.

Naloga, visoka namera moje slabe moči dalječ presegajoča! Kako naj se derznem jaz nevrednež tacega visocega posla? Ako bi sam od sebe dovolj moči pričakoval, motil bi se, da celó pregrešil bi se! K Njemu se torej ponižno obrnem, od katerega izhaja vsak dober dar, in sv. Jeronimu in sv. Ivanu Zlatoustu se priporočim, njima, ki sta v vseh bogoslovskih predmetih neizmerno in neprekosljivo učena bila, naj bi mi milostljivo le majhen oddelek-svojega znanja za to uro pobožnega premišljevanja podelila, in mojim okornim, nevretnim besedam sladkost, mojemu umu pa zgovornost in prepričalnost podarila, da bi Bogu v čast in slavo, vernim poslušalcem pa v zveličanje svojo nalogo vredno in zaslužno zveršil!

(K ljudstvu obrnjen.)

Vi pa ostali prijatelji, ki ste danes priče te slovesnosti, nikar ne mislite, kakor da bi vam moj govor zato, ker bo posebno na č. g. novomašnika obrnjen in njemu namenjen, ničesar ne koristil. O da, tudi vi vsi zamorete iz tega koristnih naukov posneti! Zatorej kristijani moji, ako bi bila potreba, naj vas še prosim in opominjam, ko za g. novomašnika in za vas o tako važnem predmetu govoriti želim, da bi me vsi pazljivo poslušali. Gotovo boste, kaj ne? Pred pa dovolite mi, da se malco odahnem in potem koj začnem v imenu Jezusa, Marije in vašega varha sv. Andreja.

Razlaga.

1. Sleherni dan se božja dobrotljiva radodarnost čez nas razlija; noben dan, — niti oni, katerega kalí kaj žalostnega in zopernega — ni brez vsacega veselja; pa vendar ima eden obilnejšega veselja od družega. Takšen dan je za te, čast. novomašnik, današnji dan. Kedar je popotnik dolgo in težavno pot prehodil in cilj svojega potovanja dosegel, pomisli še enkrat nazaj na vse nezgode in težave, katere je moral na svojem potu preterpeti, ter se veseli, da jih je srečno prenesel. Tvoj cilj, č. g. novomašnik, po katerem si hrepenel, je bil duhovski stan, in sedaj si ga dosegel. — Poglej tedaj tudi ti le malco poveršno na nezgode, neprilike in težave nazaj, ob katere si pri vsej tvoji bistri glavi na potu tvojega šolanja in učenja, ktero te je temu cilju čedalje bolj približevalo, zadeval, in našel boš dovolj vzroka, se serčno veseliti, da se nisi na potu utrudil, in da si vzvišeni cilj srečno dosegel. Koliko težav nisi imel od ABC vun dosihmal, ko so te naš milostivi knez-nadškof, še preden si vse 4 leta bogoslovja dokončal, tedaj že v 3. tečaju pred drugimi zarad tvojega vse hvale vrednega pravnega vedenja in učenosti v mašnika posvetili. Koliko drugih, ki so s teboj v prvi razred latinskih šol stopili, ni iz šole stopilo, nekteri zato, ker jim je učenje preglavico delalo ter niso mogli naprej, nekteri pa so tudi iz nemarnosti morda tudi iz razuzdanosti zastonj žulje

svojih skerbnihi starišev potrošili, ter se niso za noben stan pripravne storili ter so tako svojim starišem le sramoto napravili.

Ti pa čast. g. novomašnik, Ti si premagal vse te nevarnosti. Ti si s svojo neutrudljivo marljivostjo na potu svojega učenja vse te težave premagal; zmiraj si imel svoj cilj pred očmi, in zapeljivo omamljivi glas strasti, kateri toliko mladenčev, posebno v današnji dobi „učenjaškega razsvitljenja in brezvernosti“ s prave poti čednosti spravi, te ni mogel od slavne poti, ki pelje v častiljiv mašnikov stan, niti na desno niti na levo, odverniti. Sedaj si tedaj svoj cilj dosegel, sedaj si se vernil kot duhovnik v hišo svojih dobrih starišev, ki so današnji dan gotovo z veliko pa pobožno nesterpljivostjo pričakovali, sedaj boš daroval v ravno tej božji hiši, v kateri si bil nekdan po sv. kerstu v naročje sv. katoliške cerkve sprejet, pervikrat večnemu Bogu nekervavo, najsvetejšo daritev svete maše.

O kako vzvišen je cilj, katerega si dosegel! Kako častiljiv je stan, v katerega si bil posvečen! Se ve, da živimo žalibog v času, v katerem je mašniški stan v očeh mnogih, ki se celó kat. kristijani imenujejo, svojo prvotno veljavo in dostojanstvo zgubil; se vé da, hočem reči, se nahajajo ljudje, — čeravno hvala Bogu med vernim slovenskim narodom jih ni še ravno veliko, — pa vendar žalibog jih je že nekaj, kateri menijo v svoji ošabnosti, da so, Bog si ga vedi, kako razsvitljeni in olikani, ako duhovnika z zaničljivim perimkom: „Ta je le en far“, pitajo, ter ga hočejo s tim, (kar je nekako prav otročje!) osramotiti. Pri vsem tem abotnem zaničevanju, ostane duhovski stan vendar v svojem prvotnem dostojanstvu; duhovniki ostanejo vendar-le namestniki božji; oni so vendar-le hišniki božji, (I. Kor. IV. 1.) oni največ pripomorejo, da se Jezusova sveta vera in države ohranjuje. Le ljudje, kateri so sami Jezusovi veri neprijazni, ker jim je njen jarem prenadležen, njeno breme zaradi njih poltenosti pretežko, zamorejo služabnika te sv. vere zaničevati. Pravi kristijan, kateri po zapovedi svoje sv. vere sleherni stan spoštuje, ve tim bolj služabnika sv. vere spoštovati.

Da, č. g. novomašnik! Ti si vzvišeni stan dosegel; ti si v slavni duhovski stan po Melkizedekovem redu sprejet. — Kako tedaj naj bi ne bil današnji dan za te dan veselja, na kateri najvišjo in najsvetejšo oblast, katera je s tim sv. stanom združena, vpervikrat izvršuješ in skrivnosti polno daritev sv. maše Večnemu opravljaš! In ali ne more veselje, katero tvoji dobri stariši danes nad teboj občutijo, biti novi vir veselja za njih po otročje te ljubeče serce? Mar tvoji stariši nobenega veselja danes ne občutijo? O lahko jim beremo že raz njih obraza, v kaki sladki radosti plavate serci tvojega dobrega očeta in tvoje dobre matere!

Solze, ki se leskečejo na njunih licih, so solzé veselja. Z zadovoljnim obrazom se danes pogledujeta, kakor da bi si hotla reči: Blagoslovljena bodi nam ura, v kateri nam je ta otrok rojen bil; — o

kako rada hočeva ves trud in delo, vse stroške in skerbi pozabiti, katere sva na tega otroka obrnila! Midva sva za to današnji dan dobro in obilo obdarovana. — To menim, si ona dva mislita v njunem pobožnem in razveseljenem sercu. —

Kakor se vertnar nad drevescem veseli, koje je njegova roka vsadila in cepila, kedar ono doraste, in on vidi, da obilno sadu prinaša, tako in še veliko bolj se veseli serce teh staršev nad njih dobro izrejenim in učenim ter v tako čast. stan prišlim sinom! O naj bi vendar vsi stariši tako ali enako veselje nad svojimi otroci doživeli! Glejte, dragi stariši, to je večidel na vas ležeče. Odrejte dobro svoje otroke! Prizadevajte si njih razum in sicer prav oliskati. Pošiljajte jih pridno v šolo, da se že v spomladi njih življenja (to je v mladosti) v koristnih vednostih in to kolikor je mogoče in najpred v maternem jeziku podučujejo, da ne postanejo enkrat verski nemarneži ali celo odpadniki od vere ali narodnosti; da se že zgodaj učijo poleg sv. vere tudi svoj slovenski jezik djansko spoštovati in da se ž njim k stari (slovenski) pobožnosti in čednostim napeljujejo in vi, (kakor tudi sveta cerkev in naš narod) boste nad njimi veselje doživeli. Vi, ki ste kaj premožni in imate brihtnih otrok, ne bojte se nobenih stroškov, oni so dobro obrnjeni; kajti stroški, katere na njih omiko obračate, so istenga (kapital), ki vam bode obilne obresti donašala; posebno, ako si pri tem sami z nauki in izgledi njih duševno in versko omiko pospeševati prizadevate. Vi imate serca vaših otrok v vaših rokah; kar le hočete, iz njih serc naredite, kakor se tudi iz voska lahko vsaka podoba naredi. Vi zamorete iz njih hudiče ali pa angelje narediti. Gorjé starišem, ki menijo, da so svoje dolžnosti že dopolnili, ako le svoje otroke, kakor živali svoje mlajše, nakermijo, ali s posvetnim blagom previdijo, pri tem pa njih žlahtnejši del, dušno omiko, zanemarjajo, ko pustijo pamet in serce pusto in obdivjano! Gorjé starišem, ki pri svojih otrocih strasti berž v kali ne zamoré, ampak dozreti pusté! Še večí gorjé starišem, ki sami s pohujšljivimi izgledi serca svojih otrok ostrupijo (zavdajo) in tako njih nedolžnosti prvi smertni udarec vsekajo! O vi na svoje dolžnosti pozabljivi stariši! Vaši zanemarjeni otroci vam bodo enkrat marsiktero grenko solzo žalosti iz vaših oči stisnili, — oni vas bodo (kakor tolikokrat slišimo) še v vašem grobu, še v večnosti preklinjali. Postavimo si ta grozopolni prizor pred oči, kako brezvestni stariši svojega nesrečnega otroka tam v peklú zagledajo, — kako njih otrok pod najhujšimi, najstrahovitnišimi mukami zdihuje in vpije: Prekleti starši! Zakaj le niste rajše storili, da bi ne bil rajše nikoli rojen? Zakaj ste mi dali časno življenje, ako ste hotli tako grozovitni biti, da ste me večnega oropali? Glejte tu muke, v ktere ste svojega otroka stermoglavili; večno vas hočem preklinjati, — pogledjte le moje bolečine in vi svoje bolečine tisočkrat občutite! Pa vendar nočem vam

jaz, dragi poslušalci, o tako veselja polnem dnevu tako žalostnih in strašnih resnic dalje pred oči postaviti!

Hočem se rajše zopet k tebi č. g. novomašnik obrniti, ter te spominjati na drugo dolžnost, katero današnji dan od tebe zahteva, — jaz menim dolžnost, da se srečno danes in vse žive dni zahvaljuješ za to neprecenljivo dobroto do našega dobrega nebeskega Očeta.

2. Ako je današnji dan za Te dan veselja, dušnega, vzvišnjega veselja, mora biti za te tudi dan spodobne zahvale. Tvoje serce se mora najgorkeje tistim zahvaliti, katerim imaš za ta veseli dan hvalo dati.

Samo ob sebi se umeva, da si ta dar dolžne hvale pred vsem Bogu, viru vsacega veselja, doprinesiti dolžen. Sramota je za človeški rod, da je toliko ljudi na svetu, ki pri vseh božjih dobrotah za njegovo hvalo nemi ostajajo, in mu tiste celo za nehvaležnostjo povračajo. Kdor bi hotel vse božje dobrote preštovati, ktere nam On dan na dan skazuje, moral bi znati vse neštevilne zvezde na nebu in vse peščene zerna ob morju prešteti; in vendar na tisoče jih je, ki ostajajo pri vseh brez občutka in nemi za hvalo božjo, oni ne odpirajo svojih ust, da bi slavili Boga, oni ne povzdigujejo svojih oči in svojega serca nikoli s hvaležnostjo do Očeta svitlobe, od katerega vsi dobri in popolnoma darovi prihajajo, (Jak. I. 17.) kateri sleherni dan svojo dobrotljivo roko odpira, da ž njo vse s svojim blagoslovom razveseljuje. Vsakdanje vživanje božjih dobrot jih dela celo čedalje bolj merzle za zahvalo božjo; oni imajo dobrote, katere vživajo za naravno stvar, katera mora že tako biti. Oni so podobni lehkomišelnim otrokom, koji se sleherni dan pri mizi svojih staršev nasitujejo, ter jim pri vseh teh dobrotah niti enkrat hvaležno rok ne poljubijo, katere jih hranijo. Tudi še dan današnji zamore Bog tožbo, s katero se je nekaj čez nehvaležne Jude pritoževal, ponoviti: „Vol pozna svojega gospoda in osel jasli svojega gospodarja, moje ljudstvo pa me ne pozna, ne umé.“

Ti pa prečast. gosp. novomašnik pač ne spadaš v versto teh nehvaležnežev, nak! K temu je tvoje serce preblago, da bi se tako černe hudobije, kakoršna je nehvaležnost do svojega stvarnika, krivega storil. Ti veš predobro, da ti je njegova očetovska roka čašo današnjega veselja napolnila, ti ne boš zato visoko milost in srečo, da te je povzdignil v duhovski stan, Boga samo le z lepimi besedami zahvalil — nak Tvoja duša, tvoje serce, se bode gotovo do Očeta vsega dobrega pri Tvoji prvi daritvi sv. maše povzdigovalo, in prvo sv. mašno daritev boš daroval Bogu v čast in zahvalo, kajti „hvalevredno in koristno je se Jehovi zahvaljevati, in Najvišjemu hvalo in slavo prepevati.“ Kedar boš Bogu to spodobno zahvalo dal, potem daruj to prvo daritev v zahvalo za vse tiste, katere ti je božja previdnost kot za orodje tvojega današnjega veselja izvolila, da so tebi k duhovskemu stanu pripomogli, n. pr. za tvoje

gg. učitelje, kateri so te h koristnim svetnim in bogoslovskim vědam dopeljali in tvoj um verlo omikali. Posebno pa zahvaljuj se tvojim starišem, kateri so v versti tvojih dobrotnikov prvi. O koliko so tvoji stariši od zibelje vun do duhovske suknje za te potrošili! Kolikokrat niso tvoji stariši rajši si kaj pritergali, da so le na te obrniti in te v šoli podpirati zamogli! Kolikokrat je morda skerb za tvoje zdravje ali kaj drugega spanje od njih oči podila? Njim se imaš za to današnje veselje zahvaliti, kateri so toliko k tim pripomogli! Če imaš zdaj tudi posvečene roke, vendar ni nobena sramota ampak čast je za te, ako jim hvaležno sežeš v njih roke; kajti roke tvojega očeta in matere je božja previdnost v tvoj prid posvetila!

Pa saj vem, da si že s svojim vedenjem pokazal, da spadaš v versto hvaležnih, dobrih otrok. Tvoje dosedanje prizadevanje po Salomonovem nauku (preg. 12, 25.), veselje svojim starišem delati, si že djansko dokazal.

O naj bi si ravno tako vsi otroci svojim starišem veselje delati prizadevali, ter jim vsaj s tim to povračali, kar so jim dolžni. Pa žalibog koliko jih je, ki svojim starišem njih ljubezen, trud in muke z najnesramnejšo nehvaležnostjo povračujejo! Oni pozabijo dobre nauke, katere so jim stariši s toliko dobrohotnostjo vtisnili, ter rajše poslušajo glas hudobnih spridenih starišev, kot pa dobro misleči glas njih očeta ali njih matere, ter jim napravljajo le sramoto in žalost, oni jih pitajo z ojstrimi žaljivimi besedami, ter se vstavlajo njih ukazom; dá, oni so celo tako grozovitni, da svoje stariše, kedar se postarajo in oslabé, tim bolj žalijo, — oni nič ne prizanašajo njih slabostim, morda jim celo onega majhnega vžitka ne privoščijo, katerega so si za svoje stare dni izgovorili, — oni komaj pričakujejo njih smert, ter bi radi vidili, da bi jih kmali iz hiše nesli.

Dá, kako zelo obžalujem vas tako nesrečne stariše, ki vtegete take otroke imeti, ki vam vaše življenje grenijo in veselje kalijo, od katerih ste imeli sladko nado, da vam bodo vsaj zavoljo blaga, katero ste jim izročili, hvaležni. Gorjé pa takim otrokom, ki so do svojih starišev tako grozovitni, ki pozabijo, koliko skerbi, truda in stroškov so svoje starše stali, pred ko so jih na noge postavili, in jih izredili in potem preskerbeli! Ali zamorejo taki otroci brez očitanja vesti tje na grob svojih starišev pogledati, katere so morda ravno oni v zgodnji grob spravili? Ali zamorejo taki otroci z mirno vestjo proti nebesom pogledovati in upati blagoslova, ki ga je Bog dobrim otrokom obljubil? Ali zamorejo upati, da jih bodo tam v večnosti vidili? Nak! Tega ne morejo upati. Kečarkeli pogledajo tako nehvaležni otroci na gomilo, katera krije njih stariše vselej jim kliče vest: Glej tu počivajo tvoji prvi in največi dobrotniki in ti si jih s svojo nehvaležnostjo pred časom v grob spravil. Ali zamoreš upati, da se ti bode spočila obljuba, katero je Bog dal

tistim, ki stariše do konca ljubijo in spoštujejo? Božje preklestvo mora take otroke zadeti, in s tako mero jim bodo njih mlajši zopet merili, s kakoršno so oni svojim starišem dobro s hudim povračevali. Takih konec bo grozopolen. Vsi obupni bodo enkrat pred sodnikom sveta stali, kjer jih bodo njih stariši tožili, ter jim bodo tako rekoč tudi oni sodbo pogubljenja podpisali.

Oh nehvaležni otroci, ako se kateri tak nehvaležnež med nami nahaja, ne nakopujte na - se tega strahovitega prekletstva večnega Boga! Ne pregrešujte se z nehvaležnostjo do svojih starišev! Marveč si, kolikor morete, prizadevajte, da jih razveseljujete s spoštovanjem, pokorščino in ljubeznijo! Dolgo življenje in blagor bo potem vsled božje obljube vaš delež!

3. Sedaj te hočem č. g. novomašnik še na eno dolžnost spomniti, katero današnji dan od tebe zahteva. Današnji za te toliko slovesni dan naj ti bode dan pobožnih sklepov, po katerih se imaš v prihodnjič v svojem pastirskem delovanju ravnati.

Ne misli pa, da ti bodem našteval celo dolgo rajdo tacih pobožnih sklepov, za ktere naj bi se danes tvoje serce odločilo. Vse ti hočem v en sam sklep omejiti, da namreč danes slovesno obljubiš, da bodeš sprejeto duhovsko oblast slavno opravljal, Bogu v večo čast in slavo, sebi in svojim vernim pa v zveličanje.

Z žalostjo sem že omenil, da mnogi kristijani dandanešnji duhovskega stanu ne spoštujejo, kakor se spodobi. Tisti, ki duhovnov ne spoštujejo, si prizadevajo to svojo krivičnost s tim opravičiti, češ, da je mnogo duhovnov, ki svoj stan in poklic oskranjujejo ter mu v nečast živijo. Ako je kateri duhovnik vinopitju vdan, ali lakomnosti, ako se kdo proti čistosti pregreši, — berž vpijejo: Glejte, taki so duhovni! Se ve da taki, ki berž celi stan zmerjajo, kedar eden ali drugi svoje dolžnosti pozabi, ti ali nimajo zdrave pameti, ali pa nimajo dobrega serca; kajti ako bi smeli zato nek celi stan zaničevati, ker nekteri udje svojemu stanu v sramoto živijo, katerega stanu bi ne morali potem, od kralja do berača, zaničevati? Ljudski prijatelj, v katerega persih bije serce za ljubezen do bližnjega, še celó tistega ne zaničuje, kateri svoj stan v resnici s slabim vedenjem in djanjem osramotuje, — on zaničuje, sovraži le greh, ne pa tistega, ki s tim svoj stan onečasti; tim manj pa mu bode na misel prišlo, celi stan zmerjati in gerditi, ako kdo sem ter tje svojemu stanu sramoto dela. Se ve da je pamet in serce takih pomilovanja vredna, ki zarad tega celi duhovski stan zaničujejo, ker se tudi med toliko duhovniki, kak slab in pomilovanja vreden nevrednež nahaja. Ker so pa že ljudje takšni proti duhovskemu stanu, ker tako radi pregreške enega duhovna na račun vsemu duhovstvu spodtikajo; zato naj bi se sleherni vestni duhoven tim bolj v dolžnost štel, tako izgledno živeti, da ga ne bode mogel no-

ben pametnjak grajati, da ne daje vzroka, grajati in zaničevati celi duhovski stan.

Zarad tega č. g. novomašnik! Utisni si besede velikega apostelja sv. Pavla na svoje podložne duhovne brate globoko v serce: „Ne bodimo nobenemu v spodtiko, da se ne bode vaša služba grajala!“ (II. Kor. 6, 3.)

Ti si zdaj duhovnik, maziljenec Gospodov, ter bodeš pomagal pastirsko službo oskerbovati: zarad tega se bode od tebe tudi več zahtevalo kot od svetnega človeka. Ti si s tim prevzel vzvišeno službo, bodeš oznanoval Jezusovo sv. vero, razširjal bodeš pravnost in čednosti, in Kristus imenuje té, ki se posvečujejo službi njegove svete vere, „sol zemlje“. Kakor ima sol lastnost, da varuje jedi pred gnjilobo, tako ima biti tudi lastnost in dolžnost dobrega duhovnika in dušnega pastirja, da druge in posebno tiste, kateri so njegovi skerbi izročeni, pred pokvarjenim obnašanjem varuje. Zaupam, da se ne bode moglo nikdar o tebi reči, — ko boš kedaj v pastirski službi, — da sicer dobro pridigaš ter zvesto oznanuješ Jezusove nauke, sam pa da po tistih ne živiš; da ne bodeš po nauku velikega apostelja „brenčočemu bronu in zvonečemu zvonu podoben;“ da ne bodeš podoben „pokvarjeni soli,“ kakor pravi Kristus, „katera ni za drugo, kakor da se preč verže, in da jo ljudje pohodijo.“ (Mat. V. 13.)

Ker tedaj velika množica navadno ne sodi po naukih, ktere duhovni dajejo, ampak po djanji, ker so dandanešnji vseh oči najbolj na duhovnika obrnjene, je tedaj neobhodno potreba, da drugim s svojim življenjem ne bodeš nikdar v spodtiko, marveč vsem dobrim in hudobnim v spodbudo in izgled, da te ne bode mogel nihče enkrat pred večnim sodnikom tožiti, da nisi ne le svojih dolžnosti vestno opravljal, ampak celó pohujšljivo in s tim sebi in vernim v pogubo služil. Glej tedaj č. g. novomašnik! kako potrebno je, da nikdar ne oskruniš duhovskega stanu, glej, da bodeš svojo duhovsko službo ne le brez vse graje, ampak celó slavno opravljal. Obljubi tedaj potem danes na ta za te tolikanj slovesni dan vsegavednemu Bogu, da ne bodeš nikoli proti dostojanstvu duhovskega stanu ravnal, marveč da bodeš Njemu vedno v čast, drugim, posebno pa tebi izročnim vernim, v spodbudo živel, in jaz zaupam tvojemu dobremu sercu, da bodeš to, kar danes tukej Bogu obljubiš, tudi do zadnjega zdihljeja tvojega življenja spoštoval. Da, ti ne bodeš rekel: Jaz sem se že dovolj za ljudi, katere imam podučevati, izučil, marveč bodeš s svojimi leti se še dalje učil ter si svoje vednosti v verstvu čedalje bolj množil, in se v vseh, posebno za vero in verni slovenski narod, potrebnih strokah omikal, ti bodeš s svojim dobrim izgledom verske nauke še bolj povdarjal, ti bodeš imel vedno za svoje prvo in najvažnejše opravilo, da bodeš tako izgledno živel, da boš zamogel s sv. Pavlom k tebi izročnim vernim vselej reči: „Posnemajte mené, kakor jaz Kristusa posnemam.“ (I. Kor. 11, 1.)

Poglej še to, ljubi moj novomašnik! Po zakramentu, katerega so ti podelili milostivi in vzvišeni naš knezo-nadškof, si zadobil oblast na Gospodovem oltarju kruh in vino posvečevaje v Jezusovo pravo rešnje Telo in kerv spreminjati in Bogu za spravo človeškega rodu darovati; na tvoje besede, ki jih boš v imenu Jezusovem izrekel, bo prišel sin Božji, ravno tisti, ki se je bil iz naročja svojega Očeta odločil, se pod srcem najsvetejše Device včlovečil, tisti, ki je v Kani-Galilejski vodo v vino spremenil, in s peterimi ječmenovimi kruhi 5000 ljudi nasitil; tisti bo dolj prišel, ki se je skoz zaperte vrata apostelnom prikazal, in se potem v pričo njih v nebo vzdignil; na tvoje besede bo prišel ravno letá iz nebes na oltar v tvoje roke; cele čete angeljev ga bodo spremile in nevidno okoli oltarja se nastavile, da mu klečé ali stojé strežejo, ter mu čast in hvalo prepevajo. O spomni se vendar, moj ljubi brat, da ga ni nič svetejšega na vsem svetu od daritve sv. maše; s strahom in trepetom od ene strani, — od druge pa z neomadeževano vestjo in ponižnim srcem, z živo vero in čistimi rokami vselej k oltarju pristopi, da boš vedno kot živ ud Jezusovega duhovnega telesa Bogu v čast in v svoje in svojih vernih posvečenje sv. mašo daroval.

(K ljudstvu obrnjen.)

Tudi vi, moji preserčni prijatelji! Kedar koli bote pri sv. maši, o spomnite se vedno na moje danešnje besede, da tu se najsvetejša daritev opravlja, da je ni in je ne more biti čistejše in Bogu dopadljivejše daritve od le-te; da tu se sam Jezus v spravo človeštva nebeškemu Očetu daruje, da s to daritvijo Boga najvrednejše in spodobnejše častimo, in si ž njo vsega prosimo, česar koli potrebujemo. Poskerbite vendar, da se bote pri tem darovanju vselej prav spodobno vedli, in se tako s čistim duhom in neomadeževanim srcem in telesom z mašnikom in po njem z Jezusom sklenili in zedinili: tako bote zamogli upanje imeti, da Jezus, naše sv. cerkve nevidni poglavar, bo vas — ude svojega duhovnega telesa tudi enkrat za seboj v nebesa potegnil.

Ne tedaj samó ob nedeljah in praznikih, tudi ob delavnikih, kedar koli vam čas pripušča, radi marljivo in z veseljem k sveti maši pritecite, da se boste med angelje božje vverstili, ki iz nebes v celih kerdelih priletivši se okoli oltarja nastavljajo in jagnje Božje molijo.

Sklep.

Sedaj pa Hilarij! o blagi Hilarij, stopi tedaj tje pred oltar Najvišega, opravljaj v prvič službo najsvetejše daritve, katere se veselijo angeli v nebesih, verne duše v vicah in mi vsi, ki smo tukej zbrani! Ponavljaj tu nekervavo daritev, katero je nekdaj

(pred 1839 leti) najviši duhoven iz Melkizedekovega reda po kervavo na lesu ali oltarju sv. križa svojemu večnemu Očetu v nebesih za grešno človeštvo opravil. Zahvali se pri tem skrivnosti polnem djanju Bogu za vse dobro, katero ti je od rojstva do sedaj skazoval; zlasti pa za neprimerno veliko veliko veselje današnjega dneva. Prosi darovalca vsega dobrega, da naj te v dobrih danes storjenih sklepih s svojo mogočno milostjo podpira, da svoje duhovske časti ne bodeš nikoli oskrnil, marveč da bodeš duhovskemu stanu in sv. Jezusovi veri v čast živel. Prosi pri tej veliki prosilni daritvi tudi obilnega blagoslova za svoje drage stariše, brate in sestre, za svoje duhovne stariše, vso zlahto, ki stojé z ginjenim srcem pri tvoji prvi sv. maši. Moli za vidnega poglavarja svete cerkve za stiskanega vatikanskega jetnika, ljubljene nam sv. Očeta papeža Pija IX. in celo od kerščanskih držav in novošegnih nejevercev preganjano sv. cerkev, da bi jo milostivi Bog kmalo z zmagovalno krono ovenčal; moli za našega prevzvišenega nadškofa Andreja in vse Kristusove služabnike, da bi jim bilo razširjenje Jezusovega kraljestva prav pri srcu. Prosi tudi za vso našo slovensko domovino, da bi jo mili Bog združil pa tudi njene sinove pred kugo novošegnega neverstva in verske v nemarnosti ovaroval in je v sv. katoliški veri še bolj vterdil. Moli tudi za našega cesarja Franc Jožefa I., da naj ga Bog, ki mu je v tako nevarnih časih krono na pomaziljeno glavo postavil, v vsem narodnostim enako pravičnem vladanju svojih narodov podpira in ga slabih svetovalcev ovaruje, da postane sv. cerkvi po izgledu svojih prededov pravi varh, krepek steber in pravi podpornik. Moli slednjič za blagor vsega kerščanstva, za vse ljudstva in narode celega sveta, naj vsi spoznajo, da ni dano človeku v drugega imenu zveličanemu biti, kot v imenu Jezusovem, da le on sam je „pot, resnica in življenje.“ Moli še posebej za vse, žive in mrtve svoje zlahte in cele poštene pervačke župnije in vse za ktere veš in si dolžen moliti. H koncu ti še enkrat kličem: Veseli se tedaj dragi brat v Kristusu tega srečnega trenutka, ko prikličesh pervikrat Gospoda nebes in zemlje v svoje roke, da ga daruješ Bogu Očetu na čast in slavo, človeštvu pa v zveličanje. Božje varstvo in blagoslov naj te vedno spremlja, koder koli boš hodil! Veseli se! Veselimo se in radujmo se vsi; to je dan od „Boga nam darovan.“ Amen.

Pridige o stvarih božjih.

Za VIII. pobinkoštno nedeljo.

(Od rude kaj.)

„Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večne prebivališča.“ Luk. 16, 9.

Vvod. Z denarjem je hišnik krivično gospodaril, — po dolžnih pismih je svojega gospoda ogoljufal, — Jezus nas opominja, naj si z denarjem delamo prijateljev v nebesih. Od denarjev toraj govori današnje sv. evang. Pravi denar, ki cinglja, se nareja iz rude, ktera se po nekterih deželah iz zemlje koplje. Zatoraj danes nekaj od rude povem.

Razlaga. Neskončno bogati Bog je svoje bogastvo tudi v zemlji shranil in skril. Globoko pod zemljo ležijo veliki zakladi žlahtnih rud. Nahaja se zlato, srebro, svinec, železo itd. Ljudje te rude kopljejo in spravljajo iz pod zemlje na beli dan. Poglejmo, kako to delajo!

1. Delavci pod zemljo so v vednej nevarnosti: nevaren je pot v jamo, nevarno je delo v jami. Koliko nesreč se je že zgodilo, koliko jih že konec vzelo! Tudi naš pot proti nebesom, kjer sveti nebeška ruda, je nevaren. Naše meso, hudobni svet in hudič sam napravlja nam veliko nevarnost, da lahko v greh pademo in se pogubimo. In koliko jih je, ki se dajo omotiti in v greh zapeljati; kaka se godi po svetu, posebno naše dni! Kaj nam je početi?

2. Delavci obesijo si, v jamo gredé, lampico na persi, ki jim sveti in kaže pravi pot. Tudi nam je Bog dal tako lučico, in to je naša sv. vera, — ona nam kaže pravo pot. Nosimo to sv. vero v svojih persih: ona je naše največe bogastvo, — ravnanje se po njej — in varujemo jo, da nam ne vgasne. Posebno naše dni je ta luč v velikej nevarnosti. Tudi po Aziji, po Afriki . . . je nekdaj sijala, — pa je vgasnila; tudi našim krajem po Evropi proti velika nevarnost. Kaka se godi po Švajci, po Nemškem, Laškem! Le molimo: „Pridi k nam tvoje . . .“

3. Delavci se morajo globoko pripogovati, da pridejo do rude; ravno po koncu ne morejo ne hoditi ne stati. Da tudi mi pridemo do nebeške rude, treba je, da se ponižujemo. Če smo ponižni, bomo se terdno držali sv. vere; — bomo spoznali svojo slabost in zvesto se ogibali velikih nevarnost; — bomo, če v greh pademo, radi v ssv. zakramentih odpuščanja grehov in potrebne

pomoči iskali: — bomo terpljenja in težave v duhu pokore voljno nosili. Tako bomo srečno hodili: Kdor se ponižuje . . . Ponižnim Bog deli . . .

4. Buda, ki se spravi na dan, spleča ves trud in vse nevarnosti gospodu in delavcem. Iz rude se narejajo razne reči in tudi denar. Pa kaj so vse te žlahtne, drage in bogate reči proti rudi, ki nas čaka v nebesih?! „Nobeno oko . . . Tam so zakladi, katerih tatje ne vkradejo, rija ne sne . . . vživljali jih bomo vekomaj!

Sklep. Gledal sem večkrat, kako knapi ali rudokopi, preden nevarni pot v jamo nastopijo, vselej vsi skup molijo. Ja! nevaren je njih pot in delo! To je podoba našega pota, ki pelje v nebesa. Tudi naš pot je nevaren, imamo lampico sv. vere, ki nam sveti; le deržimo se je! Bodimo ponižni in večkrat spominjajmo se neb. rude, ki nas čaka: Smo delo srečno dokončali, bomo večno, večno sladko spali! Amen.

Za IX. pobinkošno nedeljo.

(Solze.)

„Ko je mesto v gledal, zjokal se je nad njim.“
Luk. 19, 41.

Vvod. Poslednjokrat je šel Jezus v Jeruzalem; gredé na potu je pravil svojim učencem, da ga bodo križali in umorili. Pri tem se pa ni zjokal. Zdaj pa pride na nek hrib, znad kterega se je Jeruzalemsko mesto prav lepo videlo, in tu se zjoka. Stopi mu pred oči nesreča, ki mesto čaka. Tudi mi večkrat solze pretakamo; zatoraj danes od solz.

Razlaga. Tudi to je človeška prednost, da le on sam more solze pretakati. Imamo pa večsortnih solz. So solze:

1. Ki nam terpljenje polajšajo. Pri velikih nesrečah ali zgubah je človeku tako tesno pri sercu, da nima ne glasu, ne solz. Kedar se mu pa solze vderó, godi se mu že veliko ložej, serce se mu nekako ohladi. Zatorej ne branimo solz pretakati pri nesrečah in zgubah, — le mere imejmo, ne delajmo, kakor tisti, ki upanja nimajo. Nosimo terpljenja v duhu pokore, — pa varujmo se, da si sami sebi ali drugim križev ne napravimo!

2. Ki nam veselje slajšajo. Tudi od veselja se človek joka. Kedar prav goreče molimo ali prav vredno ssv. zakramente prejemljemo, — kedar nam Bog kako nepričakovano srečo pošlje ali kdo prav kaj dobrega stori, — kedar mi komu kaj dobrega storimo in ga vidimo prav veselega: tudi tedaj nam solze

v oči priigrajo in nam veselje slajšajo. Tako Bog pobožne že na tem svetu plačuje in jim daje veselja, ktereга jim svet ne more dati pa tudi ne vzeti.

3. Ki serce grehov omivajo. David, Magdalena, Peter so grešili, pa so solze točili. Spoznali so svoje grehe in milo se jim je storilo pri sercu; to je prva stopinja k poboljšanju in pokori. Grešnik! spoznaj tudi ti svojo nesrečo in nevarnost, koga si žalil, kaj te čaka in lesen bi moral biti, ako bi se ti serce ne omečilo in ne vlile solze po licu. To so pa zveličavne solze; te bojo te ganile, da vredno prejmeš ssv. zakramente in se tako poboljšaš, spokoriš in zveličaš.

4. Ki nebеса odpirajo. Te spokorne solze nam tudi nebеса odpirajo. Naj bo naših grehov še toliko, solze resnične pokore vse zbršejo. — Tudi solze, ki jih pretakajo tisti, katerim smo kaj dobrega storili, so ključ v sv. nebеса. Naj grešnike posvarimo in poboljšamo, kaj siromakom ubogaime dajemo, tudi té zavoljo naših dobrih del prelite solze veselja in hvaležnosti so pri Bogu zapisane in nam v nebеса pomagajo.

Sklep. Prišla je enkrat k pobožnemu duhovniku neka stara ženica in prašala, ali bi zamoglo morje vse solze v se vzeti, ki se na celej zemlji pretakajo. Duhovnik jej odgovore: „Ako nespametne, otročje in nečiste solze odvezamemo, vse druge solze imajo dosti prostora v skledici; te pa angelj v nebеса nosi in jih prihrani za dan plačila.“ Res je, da se veliko toči abotnih in še celó grešnih solz; pa o teh danes nisem govoril in Bog daj, da se take med nami nikoli ne pretakajo! Med nami naj le tečejo solze, ki terpljenja polajšajo (ponovi!) . . . Po tem se bojo nad nami spolnile besede: „Kteri sejejo s solzami, želi bojo z veseljem!“ Amen.

Za X. pobinkoštno nedeljo.

(Kam naj večkrat pogledamo.)

„Colnar oči ni hotel proti nebu vzdigniti.“
Luk. 18, 9.

Vvod. Dva človeka nam danešnje sv. evangelje stavlja pred oči: farizeja in colnarja. Od tega nam pripoveduje, da se ni upal oči proti . . . uni pa je gotovo oči svoje naviš obračal in gledal, ali ga pač vsi vidijo in občudujejo. Colnar je oči tudi v se obrnil in se spoznal kot grešnika. Že enkrat sem vam od oči govoril in kazal, kako čudoviten, velik pa tudi nevaren dar da so oči. Danes pa mislim nas vse opominjati, naj večkrat pogledamo 1. pod se, — 2. v se, in 3. nad se.

Razlaga. Nismo stvarjeni za ta svet; pot nas pelje v večnost. Da srečno hodimo, treba je:

1. da večkrat pogledamo pod se. Pod nogami je zemlja, v kateri bomo vsi spali. Kar je na zemlji, vse nas smerti opominja: Cvetlice, drevesa, živali, pokopališča. V jami boš počival tudi ti, in kaj ti bo ostalo od vseh pozemeljskih dobrot in sladkosti. Zatoraj človek! ne bodi aboten! Sv. Krizolog: „Za male reči se pehaš in trudiš, velike pa pozabiš; za posvetnim in minljivim letaš, večno pa zanemarijaš.“

2. Da večkrat pogledamo v se. Že ajdje so terdili, da je naj perva to, da človek sam sebe pozna. Le tako more se greha očistiti, dobre lastnosti pa povišati. Colnar je gotovo večkrat v se pogledal, toraj tudi . . . Pa samosvoja ljubezen nas rada moti in slepi, da ne . . . Poprašujmo večkrat svojo vest, da se poznamo!

3. Da večkrat pogledamo nad se. Tje gori ogledujemo se zjutraj in zvečer, pri delu, v terpljenji in veselju, v skušnjavah in nevarnostih. Tam so svetniki božji, ki nam lepe zgleds dajejo in za nas prosijo; med njimi je Devica Marija, nebes in zemlje kraljica in naša mati. Tam je Bog, ki nam pošilja veselje in žalost, ki vse vidi in sliši, ki vsem daje potrebne pomoči in nobenemu preveč ne naklada, ki bode nas vse sodil in plačal. Tam so sv. nebesa, kjer je tudi za nas vsakega prostor pripravljen. Ozirajmo se pogostoma tje gori!

Sklep. Od tice štruca ali moja se pripoveduje, da v nevarnosti svojo glavo kam vtakne, da ne vidi nevarnosti; tem lažje se pa vjame. Na poti v večnost nas obdajajo vseh sort nevarnosti, mi moramo naprej in, prej ko mislimo, je naše potovanje na kraju, stojimo na vratih neskončne večnosti. Ne zatiskujmo oči, pogledjmo večkrat pod se, v se in nad se, — in postopali bomo previdno in pametno in srečno došli v sv. nebesa. Amen.

Za veliki Šmaren ali gospojnico.

(Marija skrivnostna roža.)

„Sem kakor zasajena roža v Jerihu.“

Sir. bukve 24, 18.

Vvod. Lepe priimke daje sv. cerkev D. Mariji. Kakor modri Sirah imenuje jo „zasajeno rožo v Jerihu.“ Tudi v litanijah imenujemo Marijo „skrivnostno rožo“. Lepo so cvetele rože po vertih, imeli smo jih belih in rudečih, — pa skoraj bojo ocvetele in minile. Ena roža ali vertnica pa je, ki nikoli ne ovane, in ta roža je Ma-

rija. Zatoraj danes: Zakaj sv. cerkev Marijo imenuje skrivnostno rožo?

Razlaga. Nek sloveč učenik govori: „Ko bi se hotla cvetlicam staviti kraljica, pač bi nobena ne bila te časti bolj vredna, kakor roža.“

1. Roža je kraljica med cvetlicami, Marija je kraljica med angelji in svetniki. Svojo mater je Sin božji ravno danes tako visoko povišal in zraven sebe posadil. Na svetu ni bila veliko obrajtana, zdaj pa tam... Ne bodi žalosten tudi ti, ako te svet malo spozna in obrajta; le glej, da te Bog rad ima; povišal te bo! —

Stopi na vert, kjer je več rož; kako dobro in močno dišijo.

2. Tudi Marijine lepe čednosti daleč okoli dišijo. Čednosti se v sv. pismu večkrat imenujejo dobre dišave; Marija jih je polna. Ona je bila ponižna, sramožljiva, nedolžna, verna, pokorna, potrpeljiva. Navlečimo se teh dišav in učimo se od Marije, tudi tako lepo Bogu služiti.

Iz rož se nareja rožina voda, ki ima zdravilno moč.

3. Tudi Marija daje nam zdravila za razne telesne in dušne bolezni. Veliko bolnikov je na M. priprošnje spet zadobilo ljubo zdravje, to pričajo razne prigodbe, table. Koliko pobitih sere je pri M. dobilo hladiva in tolažbe. Koliko grešnikov se je po priprošnji M. poboljšalo in zveličalo! (Naj se pové kaka dogodba: Marija Egip., jud Ratisbone...) Zatorej pritekajmo tudi mi v telesnih in dušnih potrebah k Mariji!

Sklep. Imamo lepih rož po vertih; papež vsako leto „zlato rožo“ žegnajo in jo darujejo kakemu kralju; prva Amerikanska svetnica se imenuje Roza ali roža. Žlahne so vse te rože; pa poznam še žlahtnejšo rožo, ki vse te daleč presega: D. Marija. Ona je kraljica, častimo jo; — ona razprostira dobro dišavo, posnemajmo njene čednosti; — ona je mogočna pomočnica, kličimo jo na pomoč! Ja, pod tvojo pomoč pribežimo itd. Amen.

Za XI. pobinkoštno nedeljo.

(Človeški jezik.)

„Razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril.“ Mark. 7, 35.

Vvod. Sirota ni mogel govoriti; Jezus ga čudovito ozdravi, reče samo besedo in gluhomuteč je slišal in govoril. Tudi nam je Bog dal jezik, da govorimo; in od jezika danes.

Razlaga. Med posebne darove, s katerimi je Bog človeka postavil nad vse druge stvari, je jezik.

1. Jezik je čudovit dar božji. V ustih leži jezik, kos mertvega mesa. Kako se godi, da duša ta meseni kos premikuje in take čudne glasove in razumljive besede na dan spravlja? Ali ste to že kdaj premišljevali? Tudi živali imajo jezik, pa so neme; kako čudovito je Bog človeka vstvaril! Hvali, o človek! svojega stvarnika in bodi mu hvaležen, pa tudi zaupaj na-nj: On tebe, svoje najviše stvari na zemlji, pozabil ne bo.

2. Jezik je preimeniten dar božji. Jezik stori, da posamezni ljudje in celi narodi napredujejo; — z jezikom človek hvali Boga, podučuje, svari in tolaži bližnjega; — z jezikom toži svoje reve in težave prijatelju in najde sladke tolažbe. Zato ti je Bog jezik dal, obračaj ga po volji božjej!

3. Jezik je pa tudi nevaren dar božji. Človek ima prosto voljo in more božje dari tudi v hudo obračati. In koliko je tacihi ljudi! So, ki z jezikom kolnejo in ssv. imena po nevrednem v usta jemljejo; — so, ki z jezikom ljudi pohujšujejo in zapeljujejo; — so, ki z jezikom resnico pobijajo, sv. vero kazijo in laži trosijo; — so, ki z jezikom ljudem dobro ime in čast kradejo, jih omadežujejo in obrekujejo; — so, ki z jezikom jezo, razpertijo in sovraštvo napravljajo. Za vse te je jezik nevaren dar, ker ž njim grehe doprinašajo, Boga žalijo in svojo dušo pogublajo.

Sklep. Sv. Jakob (3, 3.): „Jezik je sicer majhen ud . . . Hvalimo toraj Boga, da nam je dal jezik, glejmo, de z jezikom ne grešimo. Naj tudi nam velja beseda Jezusova: „Efeta“ odpri se! Po božjej volji in zapovedi naj se nam usta odpirajo; naj naš jezik vselej le govori Bogu v čast, bližnjemu v srečo in podučenje, sebi pa k zveličanju! Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Preč. g. stolni dekan Rebern timer Jakob so odložili dekanjsko službo za Celovski okraj, katero prevzamejo p. n. č. g. stolni korar Alijančič Andrej. Fare so dobili: Č. g. Šerbice lj, knez. škofji tajnik, faro St. Kocijan v Podjurski dolini; č. g. Selander Jakob v Blatnem gradu faro Knezovo in č. g. Martinis Jož., fajm. v Blatah, faro Požarnico. — Umerl je: čast. g. Fišer Anton, bivši fajmošter v St. Petru pri Reichenfels-u. R. I. P.! — Milostljivi knez škof bodo v drugi polovici tega meseca delili više mešnikove blagoslove in sicer dne 16. subdijakonati; dne 18. dijakonat in dne 20. presbyterat.

Goriška nadškofija. Čast. gosp.: Kocman Andr., častni korar, dekan in župnik v Komnu, je dobil viteški križ Franc-Jozefovega reda.

Pniewsky Karol, beneficijata v Karminu, gre za beneficijata v Bračnu, na njegovo mesto pa pride č. g. Constantini Dom.

Ljubljanska škofija. Č. g. Urbas Anton, je dobil faro Dobovsko. Č. g. Zupančič Jan. Ihansko faro. Č. g. Jereb Matevž Soriško faro.

Lavantinska škofija. Č. g. Pribošič J., vojaški duhovnik v Celovcu, je prestavljen v Gradec. Č. g. Pintar Mat. je dobil faro Sv. Martina v Rožni dolini in Trunk Bl. pa kuracijo pri spodnji sv. Kungerti. Č. g. Plešnik Miha gre za I. kaplana v Zavec. — Umerl je č. g. fajmošter Počan Greg. R. I. P.!

Družba sv. Mohora.

„Koledar“ bude do 20. t. m. dotiskan. Razun imenika in navadnih oznanil obsega sledeče berilo: 1. Domači poduk o novi meri in vagi. 2. Povest: Deveterih enega. 3. Životopis: Jan Sobieski, Poljski kralj. 4. Naravoslovno razpravo: O zvezdah repaticah. 5. Potopisne čertice: Pogled na Notranjo-Kranjsko in 6. Besedo: Slovenskim fantom.

Redna razpošiljatev knjig se prične z mesecem avgustom; le gg. poverjeniki po glavnjih mestih dobé knjige še v tem mesecu, da jih razdelijo, predno nastopijo šolski prazniki.

Jedro katoliškega nauka.

Rajni preslavni knezoškof Slomšek so večkrat terdili, da je veliko bolje in modrejše, vsako leto celi katekizem kratko pa jedernato učiti, kakor pa le nekaj koscev na dolgo in široko. Štrena se pri takem podučevanju vlačí leta in leta, da ni ne konca ne kraja. Nagovarjali so me tudi rajni knezoškof, naj take kratke kerščanske nauke osnujem in v „Slovenskem Prijatelju“ podajam.

Storil sem tudi tako in „Slov. Prijatelj“ je leta 1856., 57., 58. in 59. donášal take kerščanske nauke. Vseh vkup jih je bilo 56, ki obsegajo celi katekizem. Ti imenovani tečaji „Slov. Prij.“ so pa potekali do čistega; po teh kerš. naukih se pa vedno še poprašuje. Zatorej sem te kerš. nauke popravil, na 68 — ravno toliko je v enem letu nedelj in zapovedanih praznikov — jih razširil in vsakemu kerš. nauku nekaj mičnih povestí vpletel.

Pred vsakim kerš. naukom stojijo iz katekizma prašanja in odgovori, ki se tiste resnice tičejo, ktera se v kerščanskem nauku obdeluje. Tako ne bo kateketu treba nobenega drugega katekizma, ne v cerkvi ne v šoli, in ves nauk sv. katoliške cerkve se lahko v enem, ali če se bolje dozdeva, v dveh letih prednaša. —

Mislím, da bode „Jedro“ častiti duhovščini dobro došlo in prav všeč. Že je tiskanih 30 kerš. naukov in celo delce bo v 7—8 tednih dokončano. Obsegalo bo kakih 36 tiskanih pól in veljalo okoli 2 goldinarja.

Vabim in prosim čč. gg. duhovnike, naj se skoraj in obilno oglašajo. Denarjev še zdaj ni treba posiljati, temuč le po listnici, ki se pri vsakej pošti dobi in le 2 kr. velja, naj naročnik naznani svoje imé; potem se mu pa „Jedro“ ob svojem času pošlje po poštнем povzetju (Postnachnahme).

V Celovcu meseca julija 1873.

And. Einspieler.

„Političen katekizem“ za Slovence.

Drugi popravljeni natis. **Cena 15 kr.** Vsi katoliški slovenski časniki so to knjižico, ki obsega 3 tiskane pole, dokaj lepo pohvalili in serčno priporočili. Čisti dohodek se bode obrnil v to, da se napravi agitovalna zaloga ali akcijsfond. Kdor toraj to knjižico kupi, podpira nas osamele in zapuščene Slovence na Koroškem.

Prošnja. „Predplača ali naročnina“ se povsod popred plačuje. Že pa teče sedmi mesec leta 1873 in več kot tretjina čč. gg. naročnikov še zdaj ni odrajtala svoje naročnine. Zatorej vse tiste čč. gg. naročnike, ki mi za letos niso še naročnine poslali, ali so še od poprejšnjih let kaj na dolgu, prav uljudno prosim, naj svojo dolžnost poravnajo prej ko mogoče, da nisem primoran, ali jih po „listnici“ opomniti ali pa jim časnik ustaviti.

Andr. Einspieler.